

ПРЕЗИДЕНТ ОРОЛБЎЙИ МИНТАҚАСИДА

Президент Шавкат Мирзиёев ҳудудлар ривож ва аҳоли ҳаёти билан танишиш мақсадида Қорақалпоғистон Республикасида бўлиб турибди. Биринчи рақамли борт илк бор Мўйноққа қўнди. Ташриф уч кун давом этиши режалаштирилган.

– Ҳозир аэропортга киришда топшириқ бердим, энди ҳафтада икки марта Тошкент – Мўйноқ – Нукус йўналишида парвозлар бўлади. Бу аэропорт расмга тушиш учун эмас, инсонларга хизмат қиладиган бўлиши керак, – деди Президент.

Маълумот учун: Мўйноқ – Ўзбекистоннинг шимоли-ғарбида жойлашган шаҳар номидаги аэропорт бўлиб, 1947 йили қурилган. 3-классга оид Мўйноқ аэродроми Ан-24, Як-40 ва бошқа энгил самолётларни, шунингдек, барча турдаги вертолётларни қабул қилишга қодир бўлган. 1960-йиллар бошидан 1990 йилга қадар аэродромда Ан-2 самолётлари кунига маҳаллий линиялар бўйича (асосан, Қўнғирот, Нукус, Урганч, Тахтақўприк, Қозоқдарё, Аспангай, Тулей пунктлари) 19 тагача йўловчи авиарейсини амалга оширган. 2020 йилнинг августда Мўйноқда янги аэропорт ишга тушган эди.

Давлат раҳбари Мўйноққа икки марта – 2018 ва 2019 йиллари ташриф буюрган. Ушундан берилган кўрсатмалар тез фурсатда рўёбга чиқди. Худудни ривожлантириш бўйича иккита ҳукумат қарори қабул қилиниб, манзилли дастурлар амалга оширилди. Автомобиль йўллари таъмирланди. Мўйноқ аэропорти янгиланиб, ишга туширилди. 50 йўловчига мўлжалланган янги терминал қурилиб, учиб-қўниш йўлаги ва майдончалар таъмирланиб, мажмуа атрофи кўкаламзорлаштирилди.

Давлат раҳбари ташрифнинг биринчи кунини мўйноқлик ёшулчилар, маҳалла раислари, ҳоким ёрдамчилари ва ёшлар билан учрашди.

– Охириги беш йилда кўп нарсани ўргандик, илгари ишонилмаган нарсаларга ишондик. Мен

биринчи келганимда “Маданият Мўйноқдан бошланади” дегандим. Шундай бўлпти. Мана шу аэропорт ҳам бир мисол. Энди Тошкент – Мўйноқ – Нукус авиакатнови йўлга қўйилади, – деди Шавкат Мирзиёев.

Президент Мўйноқдаги долзарб масалалар, келгуси ишлар бўйича аҳоли фикрини сўради. Жамоатчилик вакиллари ҳудуддаги муҳим масалалар бўйича ўз тақлидларини билдирди. Давлат раҳбари уларни қўллаб-қувватлаб, мутасаддиларга топшириқлар берди. Қишлоқ ҳўжалиги тармоқлари билан бирга хизмат турларини кенгайтириш, хусусан, кўнгилочар ўйинлар учун солиқ имтиёзлари бериш зарурлигини таъкидлади. Бу ички туризм ривожига, иш ўринлари очилишига хизмат қилади.

Давлат раҳбари “Қорақалпоғистонга пул билан келганини” айтди. Оролбўйи ҳудудини биргалликда ривожлантириш мақсадида Қорақалпоғистон туманлари биттадан вилоятга бириктирилган. Тошкент шаҳри ва вилоят ҳокимлари ўзларига бириктирилган ҳудудлар бўйича тақдимотлар ўтказди.

– Оролбўйида аҳвол ёмон деб кўпчилик гапирди. Лекин ҳамма ҳам бу ерга келиб кўрмаган. Оролнинг ҳавосидан нафас олиши, шароитни кўриб, адолатли баҳо бериши учун бу ерга бутун республикадан раҳбарларни юбордим. Қорақалпоғистон ривожига катта маблағ йўналтирамиз, – деди Президент.

Мўйноқ туманига Тошкент вилояти бириктирилган. Учрашувда ушбу вилоят тадбиркорлари томонидан Мўйноқ туманида амалга ошириладиган ишлар ҳақида аҳоли вакиллари олдида тақдимот

ўтказилди. Қайд этилганидек, бу ерда истироҳат боғи қурилади, қўшимча қувур тортиб келинади. Кексалар санаторий, болалар оромгоҳларга юборилади. Давлатимиз раҳбари аҳоли саломатлиги масаласига алоҳида эътибор қаратиб, бу ерга келиб ишлайдиган шифокорларга ойлик устамалар бериш, уй билан таъминлаш муҳимлигини таъкидлади.

Шунингдек Президент Шавкат Мирзиёев Орол денгизининг қуриган жойига бориб, вазиятни кўрди. 2018 йили Мўйноққа ташриф чоғида олимлар билан маслаҳатлашиб, шўрга чидамли ўсимликлар экиш вазифаси белгиланган эди. Утган йилларда денгизнинг сув қуриган қисмида 1 миллион 524 минг гектар тўқайзор барпо этилди. Бу йил “яшил қоплама”ни яна 100 минг гектарга кенгайтириш режалаштирилган.

– Биз шу мураккаб шароитда экиш бўйича катта тажриба орттирдик. Бу ерга ўзим келишимдан мақсад – энди бу ишларни илмий асосланган тарзда давом эттирамиз, – деди Президент экологлар ва ўрмон ҳўжалиги мутахассислари билан суҳбатда.

Илмий изланишлар қилиб, ҳудуд тупроғига мос навлар яратиш, кейинги босқичда чорвачиликни ривожлантириш бўйича кўрсатмалар берилди. Оролбўйининг флора ва фаунасини яхшилаш бўйича 5 йиллик миллий дастур ишлаб чиқиш вазифаси қўйилди.

Президентнинг Қорақалпоғистонга ташрифи давом этмоқда.

МУХБИРИМИЗ

ОРОЛБЎЙИДА НИМА ГАПЛАР?

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Спикери ўринбосари, Ўзбекистон фермер, деҳқон ҳўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгаши раиси, О'zLiDeP фракцияси раҳбари Ақтам Хаитов шу кунларда Қорақалпоғистон Республикасида хизмат сафарида. Хизмат сафари доирасида қатор ҳудудларда бўлиб, аграр соҳада амалга оширилаётган ишлар билан танишмоқда.

СПИКЕР ЎРИНБОСАРИ КЛАСТЕРЛАР ФАОЛИЯТИ БИЛАН ТАНИШДИ

Амударё туманидаги “Расулов Эркин асалчи” фермер ҳўжалиги 2007 йили ташкил этилган бўлиб, асосан пахтачилик, ғаллачилик ва асалари-чиликка ихтисослаштирилган эди.

– Фермер ҳўжалигимизни 2019 йили асалари-чилик агро кластерига айлантириш учун “Агробанк”дан 1 миллиард 200 миллион сўм имтиёзли маблағ олгандик. Кредит ҳисобидан Хитойдан қадқолаш ускуналари олиб келдик. Жуда қисқа муддат ичида ишларимиз юришиб кетди ва ҳозир қарздан бутунлай қутулдик, – дейди Эркин Расулов партия лидери билан мулоқотда. – Мақтанишга ҳали эрта, лекин 20 га яқин киши доимий иш билан таъминланганининг ўзи қанча рўзгорга барака олиб кирди. Айни пайтда 1 минг 800 та асалари оиласи боқилляпти. Утган йили 9 тоннага яқин асал етштирилган бўлса, деярли ҳаммаси ички бозорда сотилди. Ҳўжалигимизга қарашли 83 гектар ер пахтачиликка, 23 гектари эса ғаллачиликка ихтисослаштирилган.

Эркин Расулов паррандачилик ва чорвачилик билан ҳам шуғулланади. Бир кунлик жўжа 30-35 кунда етилиб, икки кило гўшт берадиган бўлади. 65 минг бош парранда гўшти ҳозирги кунда ички бозорда ўз харидорига эга. Қўшимча равишда 80 бош қорамол ҳам боқилляпти.

Парламент куйи палатаси Спикери ўринбосари Ақтам Хаитов ушбу кластер фаолияти бошқаларга намуна бўлишини алоҳида таъкидлаб, қўшимча тармоқларни ҳам янада ривожлантириш, куркачилик ва чорвачиликни кенгайтириш бўйича тақлиф ва тавсияларини берди.

Шунингдек, Ақтам Хаитов яқинда тумандаги “Ўрта қалъа” овул фуқаролар йўғинига бириктирил-

ган ҳоким ёрдамчиси Ҳамза Ҳайтимбетовнинг шу ҳудудда фермер ва деҳқон ҳўжаликлари фаолиятини ривожлантириш бўйича бажараётган амалий ишлари билан ҳам қизиқди. Негаки, давлат раҳбари ташаббуси билан ҳар бир маҳалладаги ҳоким ёрдамчилари аҳолига давлат томонидан яратилган молиявий имкониятларни етказиши, тадбиркорликка ва деҳқончиликка ўргатиш орқали уларни камбағалликдан чиқариши лозимлиги юришиб ўтилган. Энг асосий вазифалардан бири ҳар бир маҳаллада, аввало, тадбиркорликни ривожлантириш, янги иш ўринлари яратиш ва шундай истиқболли йўллар орқали камбағалликни қисқартириш ва оилалар даромадини кўпайтиришдан иборат экани алоҳида белгилаб қўйилган.

Спикер ўринбосарига Ҳамза Ҳайтимбетовнинг мулоқот жараёнида ушбу маҳалла ҳудудини ривожлантириш борасидаги тақлиф ва фикрлари маъқул бўлди. Ҳозир бу ОФЙдачи 801 та хонадонда 4 мингдан зиёд аҳоли яшаб келмоқда.

Туман ҳокимлигида эндигина тайинланган ҳоким ёрдамчилари билан ҳам мулоқот уюштирилди. Турли ҳудудларда яшаётган шароити мушкулроқ оилаларга тадбиркорликни бошлаши учун имтиёзли кредит, субсидия ёки деҳқон ҳўжалиги учун уларга ер майдонлари ажратилиш масалаларида тегишли тартибда ёрдам кўрсатилиши бўйича маълумот берилди. Учрашувда ҳоким ёрдамчиларининг бир гуруҳи О'zLiDeP аъзолигига қабул қилинди ва уларга гувоҳнома-лар топширилди.

О'zLiDeP Қорақалпоғистон Республикаси кенгаши матбуот хизмати

АРЗОН, ҚУЛАЙ ВА ТЕЗКОР!

Энди почтани кутиб ўтиришга ҳожат йўқ. Нашримизнинг электрон версиясига обуна бўлинг.

Бунинг учун телефонингизга “Play Market” ёки “App Store”дан “XXI asr” иловасини юклаб олиб, пул ўтказсангиз кифоя.

Газетанинг электрон обуна нархлари:
12 ойлик – 96 минг сўм;
6 ойлик – 48 минг сўм.

БУГУНГИ СОНДА:

**ЗИНГ-ЗИНГ!
“ЭЙ, СЕНДА-ЧИ?
ИНСОФ
БОРМИ?!”**

**ГИНГГО –
КУМУШ ЎРИК**
юртимизда бу доривор ва манзарали дарахтни кўпайтириш ҳамда фармацевтика саноати учун плантацияларни барпо этиш керак

**ХУРШИД
ДАВРОН –
ДАВР АДИБИ**

O'zLiDeP ФРАКЦИЯСИДА

КЎЧМАС МУЛК ЭГАЛАРИНИНГ ЭЪТИРОЗЛАРИ

бунга олиб келган сабаблар бартараф этилади(ми?)

Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги Ўзбекистон Либерал-демократик партияси фракциясининг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди. Унда депутатлар дастлаб "Кўп квартиралар уйлари бошқариш тизими такомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгариш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида"ги қонун лойиҳасини кўриб чиқишди.

Тақлиф этилаётган қонун лойиҳаси Президентимизнинг тегишли қарори билан тасдиқланган "Кўп квартиралар уйлари бошқариш тизимини такомиллаштириш бўйича чора-тадбирлар" дастурининг тегишли банди (27-банд иккинчи хатбошиси) ижросини таъминлаш мақсадида ишлаб чиқилган.

Дастурнинг ушбу банди саккизинчи хатбонда бошқарувчи ташкилот умумий мол-мулкни бошқариш, унга техник хизмат кўрсатиш ва уни таъмирлаш, шунингдек, кўп квартиралар уйларида турарлик ва бошқариш тизимини такомиллаштириш ҳамда аҳолига бошқа хизматлар кўрсатилган ва ишлар бажарилган тақдирда, хизматлар кўрсатиш ва бу ишларни бажаришга тааллуқли қисм бўйича барча турдаги солиқларни тўлашдан озод қилиш назарда тутилган. Қонуннинг қабул қилиниши билан кўп квартиралар уйларида сақлаш ва ундан самарали фойдаланиш, шунингдек, қонунбузилиш ҳолатларининг олдини олиш йўли билан кўп

квартиралар уйларидаги муҳандислик-техник коммуникацияларини ва уйнинг конструктив қисмлари таянч қобилияти, зилзилага бардошлилигини сақлаб қолиш ҳамда кўчмас мулк эгаларининг хавфсиз яшاشига шароит яратиб берилишига эришилади.

Йиғилишда айтиб ўтилганидек, амалдаги қонунчиликда уй-жой мулкдорлари ширкатлари томонидан кўрсатиладиган хизматлар соҳасидаги солиққа тортиш тартиб-таомилларининг такомиллаштирилиши соҳага оид муносабатларни тартибга солишда сақлашга қолаётган муаммоларни бартараф қилишга, аҳолига самарали сервис хизматлар кўрсатишининг янги босқичла-

рига амалиётга татбиқ этиш орқали бугунги кунда уй-жой фондларини сақлаш борасида кўчмас мулк эгаларининг ҳуқуқларини таъминлашга хизмат қилади.

Фракция аъзолари қонун лойиҳасини янада такомиллаштириш, пухта-пишиқ ҳолатга келтириш бўйича тегишли тақлиф ва тавсиялар берди ва уни қўллаб-қувватлашди.

Йиғилишда "Давлат мулкни бошқариш тўғрисида"ги қонун лойиҳаси ҳам аҳолининг муҳокама қилиниб, депутатлар томонидан маъқулланди. Кўриб чиқилган қонун лойиҳалари тўғрисида фракция аъзоларининг фикри билан қизикдик.

Абдулла РЎЗМЕТОВ,
Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати,
O'zLiDeP фракцияси аъзоси

Дарҳақиқат, фракцияимизнинг навбатдаги йиғилишида мамлакат ҳаётининг турли соҳаларида амалга оширилган ислохотларни ҳуқуқий жиҳатдан таъминлашга қаратилган бир қатор қонун лойиҳалари кўриб чиқилди.

Хусусан, "Кўп квартиралар уйлари бошқариш тизими такомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгариш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида"ги қонун лойиҳаси қизгин муҳокама-ларга сабаб бўлди. Чунки бугунги кунда амалдаги норматив-ҳуқуқий ҳужжатларда кўп хонадонли уй-жой фондидан фойдаланишни назорат қилиш инспекциясига аниқланган ноқонуний қўрилмаларни фақат мажбурий кўрсатма бериш ёки судлар орқали бартараф этиш ҳуқуқи берилган.

Аммо ўзбошимчалик билан барпо этилган ноқонуний қўрилмаларни мажбурий тартибда бартараф этишга оид судларга аризалар тақдим этишда олдиндан давлат бо-

жи тўловидан озод этилмагани боис ушбу мазмундаги материалларни судларга тақдим этишда қатор қи-йинчиликларга дуч келинмоқда.

Мазкур ҳужжатнинг амалга оширилиши орқали коммунал хизмат кўрсатиш соҳасида, жумладан, кўп квартиралар уйларида сақлаш ва ундан фойдаланишда қонунбузилиш ҳолатларининг олдини олишга қўмақлашда инспекция иштирокини янада кенгайтиришга эришилади. Натижада кўп квартиралар уйларидаги муҳандислик-техник коммуникациялари ва конструктив қисмларининг таянч қобилияти, зилзилага юқори бардошлилиги сақлаб қолинади. Энг муҳими, кўчмас мулк эгаларининг хавфсиз яшашига шароит яратиб берилади.

Умуман, қонун лойиҳасининг қабул қилиниши бошқарув органларининг молиявий барқарорлиги таъминланишига, шунингдек, кўп квартиралар уйлари бошқариш тизимида рақобат муҳити яратилишига хизмат қилади.

Мамлакатимизда кейинги йилларда қўлай инвестициявий муҳитни яратиш, хусусий мулк эгаларининг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш энг устувор йўналишлардан бирига айланди.

Сабаби, амалдаги қонун ҳужжатларида давлат мулкига эгаллик қилиш (давлат мулкни сақлаш) бўйича аниқ мезонлар мавжуд эмас. Ҳозирги кунда мамлакатимизда 24 927 та давлат муассасаси, 2 285 та давлат иштирокидаги корхона мавжуд бўлиб, давлатнинг иқтисодийдаги иштироки юқориликка қолмоқда.

O'zLiDeP фракциясининг ушбу йиғилишида кўриб чиқилган "Давлат мулкни бошқариш тўғрисида"ги қонун лойиҳаси билан давлат мулкига эгаллик қилиниши асослаш принциплари белгиланмоқда. Халқаро тажриба ва хорижлик экспертларнинг тавсия-сига кўра, давлат корхоналари учун корпоратив бошқаруvingинг асосий тамойилларига асосан давлат мулкига ягона ваколатли орган томонидан бошқарилиши энг яхши тажрибадир. Хусусан, Франция, Финляндия, Нор-

вегия, Хитой, Сингапур, Малайзия, Россия, Қозғоғистон ва бошқа давлатларда давлат мулкни махсус идора ёки давлат ҳолдинги томонидан бошқарилади.

Шундан келиб чиқиб, лойиҳада давлат мулкни бошқариш соҳасида ваколатли давлат органи сифатида Давлат активларини бошқариш агентлиги ва унинг асосий ваколатларидан бири сифатида давлат мулкни бошқариш бўйича ягона давлат сиёсатини юритиши белгиланмоқда.

Бир сўз билан айтганда, қонун давлат иштирокидаги корхоналарни бошқариш тизимини ислоҳ қилиш, рақобатбардор бозор шароитида уларнинг фаолиятини такомиллаштириш ва тижоратлаштириш, соҳага оид маълумотлар барча учун очик бўлиши таъминлашга ҳамда давлат томонидан ҳар бир корхонага қўйилган мақсад ва вазибаларни бажаришда уларнинг самарадорлигини оширишга хизмат қилади.

Нурхон ЭЛМИРЗАЕВА,
"XXI asr" мухбири

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН ТАРАҚҚИЁТ СТРАТЕГИЯСИ

Авал хабар берганимиздек, 2022–2026 йилларга мўлжалланган Янги Ўзбекистоннинг Тараққиёт стратегияси ва уни "Инсон қадрини улуғлаш ва фаол маҳалла йили" да амалга оширишга оид давлат дастури ижросини таъминлаш мақсадида O'zLiDePнинг йўл харитаси ишлаб чиқилиб, унинг ижросини таъминлашга масъул қатор ишчи гуруҳлари шакллантирилган эди.

ҚАДДИНГНИ ТИК ТУТ, АЁЛ

Стратегиянинг тўртинчи – адолатли ижтимоий сиёсат юритиш, инсон капиталини ривожлантириш йўналиши бўйича ташкил этилган ишчи гуруҳига O'zLiDeP Сийёсий Кенгаши Ижроия қўмитаси раиси Ўринбосари, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Меҳнат ва ижтимоий масалалар қўмитаси раиси Мавлуда Хўжаева раҳбарлик қилмоқда. Айна гуруҳ фаолияти уч шўбага бўлинган ҳолда ташкил этилган. Ана шуларнинг бири хотин-қизларни қўллаб-қувватлаш ва ёшларга оид давлат сиёсатини такомиллаштириш борасида иш олиб борапти.

Мазкур шўбанинг O'zLiDeP Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлари ва Тошкент шаҳар кенгашлари "Аёллар қаноти" ҳамда "Ёшлар қаноти" бўлим мудири, партия фаоллари, олимлар, экспертлар иштирокида ташкил этилган давра суҳбатига Тараққиёт стратегиясида белгилаб берилган Хотин-қизларни қўллаб-қувватлаш, уларнинг жамият ҳаётидаги фаол ишти-

"Аёллар қаноти" томонидан жойларда, айниқса, энг чеكка қишлоқларда "Ишбилармон аёл", "Бугуннинг тadbirkor аёли", "Менинг бизнес ғоям", "Намунали томорқачи аёл – фаровонлик бунёдкори!", "Бир депутат – юз аёлга кўмакчи!" каби партиявий лойиҳалар амалга оширилиши кўзда тутилган. Ушбу лойиҳалар орқали уйда ўтирган ишсиз хотин-қизлар турли касб-хунарларга ўқитилиб, ўз бизнесларини бошлашлари учун имкон яратилиб, бандлигини таъминлашга эришилади.

Учинчидан, ҳудудларда, айниқса, қишлоқларда аёлларга кўрсатиладиган тиббий-ижтимоий хизматлар сифатини, улар ўртасида соғлом турмуш тарзини таъминлаш борасидаги ишлар самарадорлигини ошириш ҳам асосий вазифаларидан саналади. Бу йўлда партиянинг "Соғлом оиладан – мустақкам оилалар" лойиҳаси доирасида турли тadbirkor, эҳтижманд оилалар ва хотин-қизлар учун бепул тиббий кўриқлар ташкил қилиш режалаштирилган.

рокинни таъминлашда партия "Аёллар қаноти" олдидаги устувор вазифалар муҳокама марказида бўлди.

Ҳақиқатан ҳам, ижтимоий соҳани амалга оширишда хотин-қизлар масаласи энг муҳим йўналишлардан бири саналади.

Биринчидан, жамиятда хотин-қизларга таълим ва эъронликка нисбатан муросасизлик муҳитини яратиш, хотин-қизларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини таъминлаш асосий вазифа бўлиб қолади. Бу борада республикамизнинг барча ҳудудларида турли семинарлар, очик мулоқотлар ташкил қилиш мақсад қилинган. Айниқса, қонунчиликни янада такомиллаштиришга алоҳида эътибор қаратилади.

Иккинчидан, хотин-қизларнинг таълим ва касбий кўникма олишлари, муносиб иш топишларига ҳар томонлама қўмақлашиш, тadbirkorлигини қўллаб-қувватлаш, иқтидорли ёш хотин-қизларни аниқлаш ва уларнинг қобилиятларини тўғри йўналтиришга алоҳида эътибор берилди. Бу борада партиянинг

Тўртинчидан, тураржойга муҳтож хотин-қизларни уй-жой билан таъминлаш, турмуш ва меҳнат шароитларини яхшилаш, даромадларини кўпайтириш борасида тизимли ишларни амалга оширишга эътибор қаратилади.

Бешинчидан, оғир ижтимоий аҳволга тушиб қолган хотин-қизларга ижтимоий-ҳуқуқий, психологик ёрдам кўрсатиш, уларни манзилли қўллаб-қувватлаш масаласида ҳам турли тadbirkor уюштириш режалаштирилган. Бундан ташқари, "Аёллар дафтари" билан манзилли ишлаш, мутасадди ташкилотлар томонидан хотин-қизлар муаммоларини ўз вақтида бартараф этилиши устидан жамоатчилик назорати амалга оширилди.

Мулоқотда қатор тақлифлар, фирмулоҳазалар билдирилиб, ушбу йўналишда белгилаб олинган вазифалар ижросини таъминлашда ҳамкорликни янада кучайтиришга келишиб олинди.

O'zLiDeP матбуот хизмати

Суратни Сардор АМИНЖОНОВ олган.

ДЕПУТАТ ВА САЙЛОВЧИ

O'zLiDeP Қашқадарё вилоят кенгаши раисининг хотин-қизлар масалалари бўйича ўринбосари, 20-Дашт сайлов округидан халқ депутатлари вилоят кенгаши депутати Исмигул Хушмуродова Қарши туманидаги Қоратепа маҳалласида бир гуруҳ сайловчилари билан учрашди.

Сайловчилар ҳам ўзларини қийнаётган муаммолар юзасидан мурожаат этишди.

– Маҳалламиз аҳли 25 йилдан бунён ичимлик сувини сотиб олиб, истеъмол қилишди. – деди меҳнат фахрийси Зайниддин бобо Холматов. – Айниқса, ёзда сувнинг нархи ошиб кетганда кўпчилик жуда қийналади. Кўчаларимизда ичимлик сув қувурлари тортилган, аммо айрим ноинсоф кимсаларнинг айби билан аҳолидан йиғилган маблағ талон-торож қилинган учун сув таъминоти тўхтатилган. Сарой қишлоғидаги чорраҳада ичимлик сув шохобчаси биноси ҳозир ҳам бор, фақат ускулнари ўғирлаб кетилган. Агар таъмирланса, аҳолининг сув таъминотини қайта тиклаш мумкин. Газ ва электр ҳисоблағичларнинг ҳимоя қопқоқлари ўрнатилмагани баъзи қийинчиликларни юзга келтирмоқда. Кўчаларимизда пидедалар йўлакчаси қўрилмаган, тунги чироқлар йўқ...

Депутат маҳалла қишлоқларига сув келадиган ариқларни тозалашга ҳамда ҳашарчилар билан учрашуви чоғида кўчабоши Фарҳод Фармонов қишлоқ одамлари ариқларни тозалаш, кўчалар ўтқазиш, кўчаларни ободонлаштириш ишларида фаол иштирок этаётганини айтиб берди. Қоратепада томорқа хўжалиқларидан самарали фойдаланиш борасида амалий

КИМГА СУВ ЕТИШМАС, КИМГА ТУНЧИРОҚ ҚУРУҚ ВАЪДАЛАРДАН ЁРДАМ ЯХШИРОҚ...

ишлар қилинмоқда. Маҳаллада 1 433 хонадон бўлиб, 8 349 нафар аҳоли истиқомат қилади. Уларнинг аксарияти томорқа хўжалиқларидан самарали фойдаланиб келмоқда. Қирқдан ортақ хонадондаги иссиқхонада помидор, бодринг ва қўқатлар етиштирилмоқда. Мус-

тақиллик кўчасида яшовчи Латифжон Эминов хонадонда 6 сотихли иссиқхона ташкил этган, 2 минг дона помидор ниҳоли қадаган. Бир ҳафта ичида ҳосил пишиб тайёр бўларкан. Ўғли Хуршид Қаҳҳоров ёш бўлишига қарамай помидорчиликда каттагина тажрибага эга. Бу

йилги ҳосилдан 80 млн. сўм фойда кўзлапти.

Йилнинг худудда ёш, оҳан ва бошқа қурилиш материаллари ишлаб чиқарадиган, савдо-сотик ва маиший хизмат турлари билан шуғулланадиган 41 та тadbirkorлик субъекти фаолият кўрсатмоқда. 54 нафар фуқаро "Темир дафтар", 91 нафари эса "Аёллар дафтари"га, 46 нафар йўл-қиз "Ёшлар дафтари"га киритилган. Маҳалла фаоли Тошмурад Саъдуллаевнинг айтишича, Мустақиллик кўчасида яшовчи 50 нафар бола Пахтазор ва бошқа қишлоқлардаги мактабларга ўқиш учун Қарши – Ғузюр магистраль йўлидан ҳар куни икки мартаба ўтишига тўғри келмоқда. Йўл жуда серкатнов, машиналар тезлиги ниҳоятда юқори бўлишига қарамай ўтиш жойида светофор, пидедалар йўлакчаси йўқ. Утган йили бир ўқувчи шу йўлдан ўтаётганида машина уриб, вафот этди. Депутат туман ҳокимининг маҳалладаги ёрдамчиси Шаҳзод Мирзаев ва бошқа фаоллар билан вазиятни ўрганиш ҳамда ўқувчиларнинг мактабга қатнаши учун қўлайлик яратиш юзасидан туман ҳокимлигига сўровнома киритган эди, масъуллар яқин икки ой ичида фуқаролар ноқонуний эгаллаб олган ички кўча йўлларини қайтадан очтириб беришга ваъда беришди. Ана шунда ўқувчилар трассани кесиб ўтишига ҳолат қўлайди.

Ўзбекистон кўчасида яшовчи Шабона Омонова ўз уйида тикучи цехи ташкил этиб, 12 нафар хотин-қизни иш билан таъминлаган. Жой торлиги боис ишловчилар сонини кўпайтириб бўлмапти. Янги цех қуриш учун туман

ҳокимлиги жой ажратиши керак. Агар унга ер берилса, тadbirkor аёл ўз ҳисобидан бино қуриб, 100-150 нафар хотин-қизни иш билан таъминларди.

– Маҳалламиздаги "Аёллар дафтари"га киритилган 91 нафар хотин-қизнинг барчасини иш билан таъминлай оламиз, – дейди хонадон бекеси Озода Эсонова. – Қизим Шабона, ўғлим Илҳом жой олиш учун сарсон бўлиб юришибди. Бир неча тендерларда қатнашишди, лекин фойдаси бўлмапти. Қанийди, бизга лоақал икки сотих ер майдони ажратилса, бинони қуриб, тикуч машиналарини келтирар эдик. Бизга кредит керак эмас, фақат жой беришга бўлди. Депутат бу борада бизга амалий ёрдам берса, нур устига нур бўлар эди. Ҳозирда ўттиздан ортиқ турдаги болалар ва хотин-қизлар кийим-кечаклари тайёрланиб, савдо дўконлари ва бозорларда сотилмоқда.

Ноиб туманда фаолият олиб бораётган фермер, деҳқон хўжалиқлари раҳбарлари ва томорқа ер эгалари билан ҳам учрашди. Қишлоқларда маҳаллий ишлаб чиқаришни ривожлантириш, деҳқончилик маданиятини юксалтириш, аҳолини қишлоқ хўжалик маҳсулотлари билан таъминлашни янада яхшилаш учун бўш турган ер майдонларини деҳқончилик билан шуғулланман деган ташаббуслар ёшларга ҳақиқат кечиктириб бўлмайдиган вазифа эканини эътироф этди. Деҳқон хўжалиқлари ва томорқа ер эгалари учун замонавий томчиллатиш суғуриш ускуналари асосида маҳсулот етиштириш бўйича машғулотлар ташкил этиш, бу борада депутатлар ва БПТ етакчилари олдида турган вазифалар ҳақида ўз тақлиф-мулоҳазаларини билдирди. Барча мурожаатларнинг мақбул ечимларини топиш ва ижобий ҳал этиш учун бор имкониятлардан самарали фойдаланишни ҳам айтди.

Сайфулла ИКРОМОВ,
"XXI asr" мухбири

"ҲЕ, РЕКЛАМАНГГАЯМ, ДИЛБУЗАРИНГГАЯМ"

ДЕМАЙДИГАН КУНЛАР УЗОҚМИ ҲАЛИ, ЯНГИ ҚОНУН КУЧГА КИРГУНЧА ҚАНДАЙ ЧИДАЙМИЗ?

Ўйламанг тагин,
бу аччиқ ва аламли
саволларни бир гуруҳ
оломон ёки айрим
"гап"чилар айтаётгани
йўқ, аксинча, ХАЛҚ
ана шундай ечим из-
ланаётган жумбоқлар-
га расмийлардан
жавоблар кутяпти.

Очиғи, ҳозир кўча-кўйда дуч кел-
ган одамдан "Рекламага муносабатинг
қандай?" деб сўраб кўринг-чи, қан-
дай жавоб эшитасиз? "XXI asr" газетаси
ижодкорлари худди шундай мазмунда
норасмий сўровномаям ўтказди. Минг
афсуски, аксарият юртдошларимизнинг
муносабати салбий!

"Телвизор ё радио каналларини
кўриб, эшитиб бўлмай қолди, қай-
си канални бураманг, у давлатни-
ким, хусусийми, барибир, бир хил
"фонограмма". Қайсидир биологик
дармондорини қўлига ушлаб олган

номдорроқ санъаткор, артист-актёр,
диктор ё уламо, хуллас, асабларни
эговлаб ташлади бу беаъни рекла-
малар!" "Таклифимиз, пултопар тад-
биркорлар учун алоҳида теле-радио
канал очиб беришсин жуда бўлмаса,
кимга керак бўлса, ана, марҳамат,
кўраверсин ёвлоб", "Меъёр бўли-
ши керак-ку рекламадаям, талабга
яраша таклиф деб одамларни чалғи-
тиш шартми?", "Интернетдаям аҳвол
шу, ижтимоий тармоқлар, сайту теле-
грам каналларини айтмай қўя қо-
лайлик"...

Хуллас, реклама бозори гуриллаб
ишляпти. Давр талаби шундай асли-
да. Аммо бу соҳада чегарадан чиқиб ав-
жига олаётгани ҳам бор гап. "Давринг
келди сур бегим" деган иборани нафс
ва манфаат йўлига бурвориб инсофдан
эмаслигини унутмайлик.

Ва табиийки, мамлакатимизда
айнан рекламага оид қонунчилик та-
лаблари ва меъёр, қоидалар ҳам тар-
тибга солиниш босқичида турибди.

Тахририят

...Роса асабга теккан, ҳозир
ҳам вақти-вақти билан телеви-
зорингиз ойнагини чертиб қо-
лади; эслаганингиз, ҳа, ўша ке-
мирувчи жонзот. Гир айлиб,
қайталаверади: реклама ўрови
товонга ёпишган гажак тикон
оғриғидек танага тарқаб, кун
ўтмаёқ мияни кемира бошла-
ди. До-оо-д, деворган кўпчилик,
шундаймасми?

Бу биргина мисол, холос. Завқи келган
малум истаганча давом эттириши мумкин.
Реклама – даромад қайнарҳумчаси. Ҳар
икки тараф – олувчию берувчиға. Маълуму
машҳур Генри Форднинг маълуму машҳур гапи
бор: "Агар 4 доллар пулим бўлганда, уч дол-
ларини рекламага сарф қилардим". Аммо...
Аммоси шундаки, жамият тў(е)кис тартиб та-
лаб қилади. Анъанавийси – қонун. Қонун –
меъёр чизиги. Ундан ўтсангиз, жавобгарликка
тортиласиз.

Ростиси ҳам шу: сўнги йилларда ТВдан
тортиб радиогача, интернетдан тортиб ташқи
реклама баннерларигача урчиған турфа, ма-
за-бемаза рекламалар ахирги истеъмолчи-
ларнинг сабр қосасини тўлдириб, ижтимоий
тармоқларни бата-банг қилиб ташлади. Қўш-
саволики, "Чегараси борми? Эгаси йўқми?"...
Сукут... демак, аломати ризо-да!

ҚАРИЙБ ЧОРАК АСР ЧИДАГАН...

Амалдаги "Реклама тўғрисида"ги қону-
нимиз 1998 йилда қабул қилинган ва ушбу 30
моддadan иборат ҳужжатга ўтган давр мо-
байнида 15 мартаба ўзгартиш ва қўшимча-
лар киритилган. Гап шундаки, қонун замон
талабига жавоб бермаса, минг "ўзгартиш ва
қўшимчалар" қилманг, бу ҳолат халқона айт-
ганда "ийқилган деворни суваш"га ўхшайди.
Йиқилган деворни ошиб ўтишдан осони бора-
канми? Бундай пайтда қурувчилар нима қи-
лади? Тўғри, девор қайта, мустаҳкам қилиб
тикланади. Янги қонун – яъни.

2021 йил 21 майда парламент Қонунчи-
лик палатаси расмий сайтига "Муҳокама эти-
лаётган қонун лойиҳалари" рункида янгилик
осилди: "Реклама тўғрисида"ги Ўзбекистон
Республикасининг қонуни лойиҳаси.

Энди эътибор беринг: мавзу жиддий
(одамлар эътирозлари кўпчилигидан баъзида
интернет сайрига юрак безиллаб қолган) бў-
лишига қарамасдан, ушбу лойиҳа нақ олти ой
қуйи палатада турди. Албатта, "қонун (лойиҳа)
пишиқ-пукта бўлсин, деганмиз. Қайтарган бў-
лишимиз мумкин. Ижрочи (ишлаб чиққанлар
вақтида опкелишмади) дейилиши ҳам мумкин.
Лекин...

Шундай қилиб, 2021 йил 28 декабрда
қуйи палата қонун лойиҳасини қабул қилиб,
Сенатга юборади. Сенатнинг Ахборот сиёсати
ва давлат органларида очиклиқни таъминлаш
масалалари кўмитаси ишчи гуруҳи 2022 йил 8
февралда янги тахрирдаги "Реклама тўғриси-
да"ги қонунни муҳокамадан ўтказди. "Қонун
муҳокамаси давом этмоқда" қўшимча қилина-
ди – Сенат ахборот хизмати тарқатган хабар
сўнгида.

Буёғини шундоғам биласиз, муҳокама ту-
гач, умумий (барча сенаторлар жам) йиғи-
лишга олиб чиқилади. Йиғилишда қабул қи-
лишга, имзо учун Президентга юборилади.
Бизнинг ихтиёримиздаги қонун лойиҳаси (ян-
ги тахрир) 51-моддасида эса шундай ёзилган:
"Ушбу қонун расмий эълон қилинган кундан
эътиборан уч ой ўтгач кучга киради". Энди та-
савуру қилинг, дейлик, Сенат ушбу масалани
биринчи чоракдаги (катта эҳтимол билан март
ойи) йиғилишида хал қилса, лойиҳа роппа-ро-
са бир йил ўтиб, амалга ошган бўлади. Балки
айни банд ўзгарар. Балки ўзгармас. Нима бўл-
ганда ҳам! Сабрлироқ бўламиз...

Тарки одат – маҳол.
Бани-башарият тарихига қайтамиз.

"ДЕВОРЛАРГА ЁЗИШ МАН ЭТИЛАДИ. КИМКИ ЁЗСА, УНГА ҲАМ-АЛАМ, ОМАДСИЗЛИК БЎЛСИН"

Реклама сўзи "reclamare", "réclame" –
"қичқирлик", "бақириш", "жалб қилиш" маъно-
ларида келади. Маълумотларга кўра, тарих-
да илк рекламалар оғзаки, ёзма матндагиси
эса қадимги Мисрга бориб тақалади. Ҳозир-
да Лондон музейида сақланаётган папирусда
(маҳаллий кўлдор тарафиндан ёздирилган)
шундай жумлалар бор: "У яхши кўради, эши-
тади, соғлом, буюрган ишларингизни итоат
билан бажаради." Қарангки, бунақаси ҳам бор
экан: "Мен Мимос, Кипр оролидан бўлиб, шу
ерда яшайман. Тангрининг розилиги билан
тушларингизни келишилган нарҳда таъбирлаб

ЗИНГ-ЗИНГ! "ЭЙ, СЕНДА-ЧИ? ИНСОФ БОРМИ?!"

бераман". Шугина жойига завқингиз келди,
хойнаҳой. Кўлдиргич белгиси.

Қадимги Римда эса реклама учун махсус
устунлар – альбумслар тикланган. Устунлар қо-
либ, бошқа деворлар ҳам рекламалар билан тў-
либ кетганидан маъмурият махсус қарор чиқар-
ишга мажбур бўлади. Унда шундай битиклар
бор эди: Деворларга ёзиш ман этилади. Кимки
ёзса, унга ғам-алам, омадсизлик бўлсин!

Инсоният ривожига бемисл ҳисса қўшган
– кошиф Иоганн Гуттенбергининг босма дасттоҳ
(китоб чоп қилиш)ни ихтиро қилиши эса, шубҳа-
сиз, бу йўналишда инқилоб ясади. Босма тарқат-
ма рекламалар даври бошланди. Реклама тари-
хига оид даврий узвийлик – алоҳида тадқиқот.
Шу учун қисқа-қисқа тўхталимай.

XV–XVII асрлардаги Европа рекламалари
кўпроқ импорт ва экспорт товар маҳсулотла-
ри тўғрисида бўлган. Масалан, кофе, чойни
қайси бозорларда харид қилиниши кўрсатил-
ган. АҚШда 1704 йилда "Бостон ныослеттер"
газетасида дастлабки реклама эълонлари чоп
этила бошланди. Кейинчалик радио кашф
этилгач, ушбу ахборот воситаси реклама биз-
несида катта роль ўйнай бошлади. Биринчи
радио рекламаси АҚШда 1922 йилнинг 28 ян-
варидан 10 дақиқача давом этиб, 100 доллар-
га расмийлаштирилган. Илк расмий реклама
агенти сифатида эса Филадельфиялик Уолни
Палмер тилга олинади. У 1841 йилдан бош-
лаб, газеталарда рекламаларни жойлашти-
риш орқали даромадининг 25 фоиз улушига эга
чиққан. Бугунги кун билан солиштириш учун:
америкалик реклама гиганти Жорж Баттен
("George Batten Company") реклама агентлиги
ассосчиси) компаниясининг XIX аср охири – XX
бошларидаги йиллик айланма маблағи 3 мил-
лиард (!) доллардан ошган.

МУҲОКАМА ҚИЛИНАЁТГАН ЛОЙИҲА НИМАСИ БИЛАН ЖОЗИБАЛИ?

Айтилишича, "Реклама тўғрисида"ги қо-
нунни (янги тахрирдаги – изоҳ тахририятни-
ки) қабул қилишга зарурат шундаки, амалдаги
қонунда умумий тусга эга бўлган ва ишламай-
диган нормалар мавжуд бўлиб, улар реклама
фаолияти билан боғлиқ муносабатларни тўлиқ
қамраб олмаган.

Яна-чи? Вақтингизни тежаш учун асосий
янгиликларни келтирамиз:
давлат ва нодавлат ташкилотларининг
реклама соҳасидаги ваколатлари аниқ белги-
ланмаган, натижада ҳуқуқни қўллаш амалиёти-
да қўллаб ҳуқуқбузарликлар содир этилмоқда;
реклама объектнинг хавфсиз бўлишига
оид талаблар мавжуд эмас;
дори воситалари, биологик актив ва озиқ-
овқат қўшимчалари, болаларга мўлжалланган
озиқ-овқатлар, алкогольли ва энергетик ичим-
ликлар рекламасига нисбатан чекловлар на-
зарда тутилмаган;

янги тахрирдаги қонун "реклама объек-
ти", "номақбул реклама", "ахлоқсиз реклама",
"яширин реклама", "ҳомийлик" каби янги ту-
шунчалар билан тўлдирилмоқда;
телевидение, радио, босма оммавий ах-
борот воситалари ва телекоммуникация тар-
моқларида реклама жойлаштириш тартиби та-
комиллаштирилмоқда;
телеканалларда давомийлиги ўн дақиқа-
дан кам бўлган телекурсауларни реклама
билан узиб қўйишга ва реклама билан бирга
намоийш этишга йўл қўйилмайди.
Мана бу нормаларни эса ҳозирда рекла-

ма бозоридан тобора бодраб бораётган маса-
лалар дейиш мумкин:

– таниқли шахсларнинг, тиббиёт ходим-
ларининг ёки ташқи кўрениши шифокор-
ларнинг ташқи кўренишига ўхшаш шахслар-
нинг иштирок этиши;

– олимларнинг, тиббиёт ходимларининг
тавсияларидан, худди шунингдек, алоҳи-
да шахсларнинг миннатдорчилигидан, тав-
сияларидан ва реклама қилинаётган дори
воситаларининг таъсири ҳақидаги ҳикоялар-
дан иборат бўлган тавсиялардан фойда-
ланиш тақиқланмоқда.

Вояга етмаганларнинг ишончи ва тажри-
баси етишмаслигини суиистеъмол қилишдан
ҳимоя қилиш тартиби алоҳида келтирилмоқда.

СТАТИСТИК РАҚАМЛАР...

Ўзбекистон Республикаси Монополияга
қарши курашиш кўмитаси ҳузуридаги Истеъ-
молчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш агент-
лиги тақдим этган маълумотларга кўра, ре-
клама соҳасида ноҳалол рақобат ва нотўғри
рекламанинг олдини олиш мақсадида 2021
йил мобайнида агентлик томонидан 27 мингга
яқин ўрганишлар ўтказилиб, шундан 15 минг
486 ҳолатда турли камчиликлар аниқланган
ва уларни тезкор бартараф этиш чоралари
кўрилган.

Яна бир гап. Фойдаланаётганингиз, қай-
сики ижтимоий тармоқ иловаси бўлмасин,
хабарлар оқимида таваккалчиликка асос-
ланган онлайн-қимор ўйинлари рекламаси-
га дуч келасиз. Маълумки, республикамиз-
да тотализатор ва букмекерлик фаолиятини
амалга ошириш ва бундай хизматларни рек-

лама қилиш ноқонуний ҳисобланади. Агент-
лик шу мақсадда 1 105 та ўрганиш ўтказиб,
102 та та ҳолатда ана шундай хизматлар ре-
кламасини аниқлаган ва уларнинг барчаси
бартараф этилган. Бу сирасида АОКА бил-
ан ҳамкорликда 30 дан ортиқ тотализатор
ва букмекерлик рекламасини ноқонуний ра-
вишда юритувчи сайтларга кириш имконияти
чеклаб қўйилди.

Қисқа матнда:

савдо ва умумий овқат-
ланиш объектлари ташқи ва
ички қисмида реклама қили-
ниши тақиқланган маҳсулот-
ларга, яъне тамаки, алкоголь,
электрон сигарет, пиво ва
бошқа реклама-ахборотла-
рини жойлаштириш бўйича
1 минг 71 та;

дарахтларга ўрнатил-
ган ноқонуний реклама ва
эълонлар 3 416 та;

моддий маданий мерос
объектларида ташқи рекла-
мани руҳсатсиз жойлашти-
риш бўйича 25 дан ортиқ;

ижтимоий тармоқларда
4 387 та;

дори воситалари, биоло-
гик фаол қўшимчалар (БАД)
ва бошқа (оздирувчи, семир-
тирувчи) препаратларга оид
рекламаларда 395 та ҳолат,
камчиликлар аниқланиб бар-
тараф этилган.

Шунингдек, нотўғри
реклама оқибатида сотиб
олинган товар (иш, хизмат)
туфайли истеъмолчиға 146
млн. оўм миқдоридан еткази-
лган зиён тўлиқ ҳажмда
қопланиб берилган.

Эслатиб ўтамиз, агент-
лик "Реклама тўғрисида"ги
амалдаги қонун доирасида
ўрганувлар ўтказган.

УМИДИМИЗ БИСЁР

Сиртдан қарасангиз, барчаси имкон қа-
дар силлиқ кетаётгандек. Бироқ ноҳўя таъси-
ри тобора кучайиб бораётган муаммолар ечи-
ми кўпма қўзилмаслиги тарафдоримиз (Сенат
лоийҳаси қайтариб юбориши ҳам мумкин-ку).
Чунки давр шиддат соҳа ривожланиши пал-
ласи баробарида салбийликка ҳам баварар
тош босмоқда. Бизнингча, тарози миллининг
тузатилиши бўйича ҳўб ва кўп маслаҳатлашув
ўтди. Ўрнатилиши кечикмасин.

Ва, кутамиз...
P. S.: Ушбу мақолада доимий муружаат
қиладиганимиз – хорж тажрибасини кел-
тирмасликни маъқул топдик. Сабаби, имкон
қадар кузатганларимиз – яқин қўшниллар
(Қозоғистон, Қирғизистон, Тожикистон,
Туркменистон), шунингдек, Озарбойжон,
Молдова, Россия каби давлатлар "Реклама
тўғрисида" қонунларига кўз ташлаб, янги
тахрирдаги қонунда аксарият жўяли, замон
талабидан келиб чиқувчи ва албатта мил-
лий қонунчилик инobatга олинган нормалар
қамраб олинганининг гувоҳи бўлдик.

Аслиддин АЛМАРДАНОВ,
"XXI asr" мухбири

ХАР ХИЛ ДАВЛАТДАГИ ТУРФА ПАРТИЯЛАРНИНГ ЁКИ БИР МАМЛАКАТНИНГ ТУРЛИ ХУДУДЛАРИДАГИ ПАРТИЯВИЙ ЖАРАЁННИНГ ФАРҚИ ШУНДАКИ, УЛАРНИНГ КЎПЧИЛИГИДА БОШЛАНГИЧ ТАШКИЛОТЛАР ИШИ УНЧАЛИК ЖАМОАТЧИЛИККА СЕЗИЛМАЙДИ, АММО БАЪЗИЛАРИДА АНИҚ-ТИНИҚ КЎЗГА ТАШЛанади. МЕХНАТ ЖАМОАЛАРИДАГИ ҚУЙИ БЎҒИНЛАР НАФАҚАТ ЎША ТАШКИЛОТДА МУАЙЯН СИЁСИЙ КУЧ ТАШАББУСЛАРИНИ ИЛГАРИ СУРАДИ, БАЛКИ КОРХОНАНИНГ САМАРАДОРЛИГИ ОШИШИГА ҲАМ МУНОСИБ ҲИССА ҚЎША ОЛАДИ.

ТАДБИРКОРЛАР ВА ИШБИЛАРМОНЛАР ҲАРАКАТИ – ЎЗБЕКИСТОН ЛИБЕРАЛ-ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ ТАШКИЛ ЭТИЛГАН БИРИНЧИ КУНДАН БУЁН БПТЛАРГА АНА ШУ ЭЗГУ ТАМОЙИЛ АСОСИДА ЁНДАШИБ КЕЛМОҚДА. БОШҚАЧА АЙТГАНДА, ПОЙДЕВОРИ МУСТАҲҚАМ ИМОРАТ ДОИМИЙ ЭЪТИБОРДА БЎЛГАН СИНГАРИ ТАЯНЧ НУҚТАЛАРИ БАҚУВВАТ ПАРТИЯНИНГ БЕЛГИЛАНГАН МАРРАГА РАҚОБАТЧИЛАРДАН АВВАЛРОҚ ЕТИШИ ШУБҲАСИЗ.

АЙНИ ПАЙТДА ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ, ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА БАРЧА ВИЛОЯТЛАРДАГИ БОШЛАНГИЧ ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИДА БЎЛИБ ЎТАЁТГАН ҲИСОБОТ-САЙЛОВ ЙИҒИЛИШЛАРИДА ҲАМ ШУ ҲОЯ АТРОФИДАГИ ИННОВАЦИОН ТАКЛИФЛАР МУҲОКАМА ҚИЛИНМОҚДА.

ҲИСОБОТ-САЙЛОВ ЙИҒИЛИШЛАРИ:

ТАЯНЧ НУҚТАЛАР ЯНАДА МУСТАҲҚАМЛАНМОҚДА

ЎЗ ҲОЯЛАРИ БИЛАН ҚИСҚА ВАҚТДА ТАНИЛГАН ЁКИ УЗОҚ МУДДАТЛИ ФАОЛИЯТИ ДАВОМИДА ТАЖРИБА МАКТАБИНИ ЯРАТГАН ПАРТИЯЛАР ЖАҲОНДА КАМ ЭМАС. УЛАРНИНГ МАҚСАДГА ЕТИШДАГИ МУВАФФАҚИЯТЛАР СИРИ, ЭЛЕКТОРАТНИ ЖАЛБ ҚИЛИШ УСУЛЛАРИ ТУРЛИЧА. ЛЕКИН АКСАРИЯТИДА БИР МОС ЖИҲАТ ЯҚҚОЛ НАМОЁН БЎЛАДИ. ЯЪНИ, БОШЛАНГИЧ ТАШКИЛОТЛАРГА ЎЗИГА ХОС ТИРГАК СИФАТИДА ҚАРАЛАДИ. МАҒРИБДА ҲАМ, МАШРИҚДА ҲАМ ПАРТИЯНИНГ ҚУЙИ БЎҒИНЛАРИНИ ТАЯНЧ НУҚТАЛАРГА ҚИЁСЛАЙДИГАН СИЁСАТЧИЛАР ВА УНИ ТАСДИҚЛАЙДИГАН ТАҲЛИЛЧИЛАР ТАЛАЙГИНА.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ

Эслаб ўтамиз, O'zLiDeP Сиёсий Кенгаши Ижроия қўмитасининг тегишли қарорига асосан шу йилнинг 15 февралдан эътиборан бошлангич партия ташкилотларида ҳисобот-сайлов йиғилишларига старт берилди.

Муҳим жараён давомида БПТларнинг ўтган йилдаги фаолияти танқидий-таҳлилий кўриб чиқилиб, жорий йилда қилиниши лозим бўлган устувор вазифалар юзасидан партия фаоллари, маҳаллий кенгаш депутатлари иштирокида давра суҳбатлари ташкил этиш режалаштирилган.

Чилонзор туманидаги "PGS" хусусий корхонасида ташкил этилган бошлангич партия ташкилотининг навбатдаги ҳисобот-сайлов йиғилиши ҳам фикримиз далилидир.

Корхона ўз фаолиятини дастлаб безакли тахта (паркет) ишлаб чиқаришдан бошлаган. Бугунги кунда электрчўқ, электрқўра, электросауна, электросандал, иситкичлар, хуллас, жами 28 хил ускуна ишлаб чиқармоқда ва уларнинг ҳаммаси сопол билан фойдаланишга асосланган.

Дастлаб ходимлар сони уч киши бўлган бўлса, ҳозирги пайтда 100 дан зиёд ишчи меҳнат қилади. Уларнинг аксарияти ёшлардир. Корхона ишлаб чиқарган маҳсулотларини Россия, Тожикистон, Афғонистон ва бошқа мамлакатларга экспорт қилади.

Ушбу қуйи бўғин ўтган йил давомида бир қатор амалий ишларга ҳам қўл урди. Масалан, БПТ томонидан ёшларнинг бандлигини таъминлашга эътибор қаратилиб, 45 нафар ёш ишчи бўлди. Шунингдек, қуйи бўғин томонидан тадбиркорларни қўллаб-қувватлаш ва уларнинг муаммолари масалаларини ҳал этиш, аинқиса, "Ёшлар дафтари", "Аёллар дафтари" ва "Ёшлар дафтари"га киритилган фуқароларнинг муносабатларини ўрганиш, эҳтиёжманд оилалар ҳолидан хабар олиш ҳам фаолият кўрсатилди.

Йиғилишда қуйи бўғин томонидан бу каби амалга оширилган ишлар алоҳида эътироф этилди. 37 нафар партия аъзосини бирлаштирган мазкур БПТнинг 2021 йилдаги фаолияти юзасидан ҳисоботи ижобий баҳоланди. Шунингдек, бошлангич ташкилот раиси ва ўринбосари қайта сайланди.

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

O'zLiDeP КеҒейли туман кенгаши томонидан мудофаага қўмаклашувчи "Ватанпарвар" ташкилотининг туман бўлимида фаолият кўрсатаётган БПТда ҳам ҳисобот-сайлов йиғилиши ушшоқлик билан ташкил этилди.

Тадбирда қуйи бўғиннинг 2021 йилдаги фаолияти сарҳисоб қилиниб, "Янги Ўзбекистоннинг 2022–2026 йилларга мўлжалланган тараққиёт стратегияси ва уни "Инсон қадрини улуғлаш ва фаол маҳалла йили"да амалга оширишга оид давлат дастурида белгиланган вазифалардан келиб чиққан ҳолда жорий йил учун иш-режаси ишлаб чиқилди.

КеҒейлидаги "Ватанпарвар" ташкилоти асосан туман ёшларини автотранспортни бошқариш йўналишида ўқитиб келмоқда. Бугунги кунда корхонада 200 дан зиёд ўқувчи автотранспортни бошқариш бўйича таҳсил олишмоқда.

Корхона қошидаги O'zLiDeP бошлангич ташкилоти 2014 йилдан бери фаол БПТ сифатида иш олиб бормоқда. Корхонада ишловчи ходимларнинг 26 нафари партия аъзоси. Уларнинг 17 нафарини ёшлар ташкил этади. Қуйи бўғин фаолиятининг ўтган йиллар давомида олиб борган ишларини таҳлил қилдиган бўлсак, кўпгина тадбир ва амалий ишларнинг гувоҳи бўлишимиз мумкин. Жумладан ўтган йили 15 нафар "Темир дафтар"да турган оилалар ҳолидан хабар олинди, уларга озиқ-овқат ва дори-дармон тарқатишда қўмаклашилди. Бундан ташқари, худуддаги 45 нафар "Темир дафтар"да турган ёшлар беғул ўқитилиб, уларга ҳайдовчилик гувоҳномаси топширилди.

Мазкур қуйи бўғин 2020 йилда "Энг намунали БПТ" танловининг туман босқичи, 2021 йилда Қорақалпоғистон Республикаси босқичи ғолиби бўлган.

Йиғилишда бошлангич ташкилотлар томонидан турли соҳалардаги муаммоларнинг кўтарилиши ва уларнинг ечими юзасидан O'zLiDeP депутатлик гуруҳи билан ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш бўйича тайинли таклифлар ҳам илгари сурилди.

БУХОРО ВИЛОЯТИ

Ғиждувон туманидаги "Памуза" маҳалла фуқаролар йиғини қошида ташкил қилинган қуйи бўғиндаги ҳисобот-сайлов йиғилишида "Янги Ўзбекистоннинг 2022–2026 йилларга мўлжалланган тараққиёт стратегияси ва 2022 йил Инсон қадрини улуғлаш ва фаол маҳалла йилида амалга оширишга оид давлат дастурида белгиланган вазифалардан келиб чиқиб БПТнинг 2022 йилдаги устувор вазифалари тўғрисида сўз борди.

Хусусан, Тараққиёт стратегиясининг биринчи йўналишидаги асосий мақсадлардан бири – маҳалла институти фаолиятининг самарадорлигини ошириш, уни жамоатчилик бошқаруви ва назоратининг таянчига айлантириш

ҳақида фикр юритилган бўлиб, бу ўз навбатида БПТ аъзолари зиммасига ҳам катта масъулият юклайди.

МФЙга қарашли 681 та хонадонда 4 300 нафар аҳоли истиқомат қилади. 793 та оиладаги айрим муаммолар 15 нафар маслақдошни ўз сафига бирлаштирган БПТ етакчиси Зилола Амонова ҳамда маҳаллий кенгаш депутати Замира Сафарова эътиборидан четда қолаётгани йўқ. Жумладан, МФЙнинг "Аёллар дафтари" ва "Ёшлар дафтари"га киритилган эҳтиёжманд аҳоли вакиллари тумандаги "Ғиждувон Машхураси" хусусий корхонаси ўқув-курсларида беғул ўқитилиб, уларнинг бандлиги таъминлиниб келинаётгани йиғилишда алоҳида таъкидланди.

Йиғилишда БПТнинг ҳисобот давридаги фаолияти ижобий баҳоланиб, унинг етакчиси ўз вазифасига қайта сайланди.

ЖИЗЗАХ ВИЛОЯТИ

6 300 дан ошиб маслақдошимизни бирлаштирган 61 та БПТ фаолият олиб бораётган O'zLiDeP Бахмал туман кенгашида ҳам бу сиёсий жараёнга пухта тайёргарлик қўрилди.

Диққатга сазовор томони, аксарият ҳисобот-сайлов йиғилишлари танқидий-таҳлилий руҳда ўтаётгани билан алоҳида ажралиб турибди. Қуйи бўғин фаоллари нафақат етакчилар ҳисоботи, балки 2022 йил иш-режасига ҳам жиддий ёндашмоқдалар. Уринли таклиф ва мулоҳазалар билдирилмоқда.

Бахмал туман "Усман" МФЙ худудида ташкил этилган ва Фахриддин Эргашев етакчилик қилаётган қуйи бўғинда бўлиб ўтган ҳисобот-сайлов йиғилиши ҳам танқидий-таҳлилий руҳда ўтди. Йиғилишда партия туман кенгаши ходимлари, Халқ депутатлари туман кенгашидаги O'zLiDeP депутатлик гуруҳи аъзолари, тажрибали партиядошларимиз ҳамда электорат вакиллари иштирок этишди.

Мазкур БПТ 42 нафар аъзодан иборат. Ҳисобот даврида ушбу партиядошларимиз ижтимоий-сиёсий жараёнларда фаол иштирок этдилар. Шунингдек, ўзлари истиқомат қиладиган худудда аҳолини қийнаётган бир қатор муаммоларга ечим топишда депутатларга ақиндан қўмақдош бўлдилар. БПТ етакчиси ўз ҳисоботида бу каби ҳаётий мисолларга батафсил тўхтади. Жумладан, маслақдошларимиз томонидан кам таъминланган 15 та оилага тураржой қадас-распаспортини шакллантиришда, шу билан бирга, 20 дан ортиқ тадбиркорнинг кўчмас мулк объектга бўлган ҳуқуқни давлат рўйхатидан ўтказишда амалий ёрдам кўрсатилди.

Йил давомида аҳолининг 60 та муносабатидан 48 таси ижобий ҳал этилган бўлса, қолганларининг ижроси назоратга олинган.

Бахмаллик маслақдошларимиз ўз етакчиларининг ҳисоботини қониқарли, деб топдилар ва уни яна қайта БПТ раислигига сайлашди.

НАВОИЙ ВИЛОЯТИ

Кўни кеча чўл бағридаги Конимех туманида бўлиб ўтган йиғилишларда партиянинг қуйи бўлинишида йил давомида олиб борилган ишлар таҳлил этилиб, 2022 йил иш режаси учун таклифлар билдирилди.

Дастлаб "Шўркўл" МФЙ худудидаги қишлоқ врачлик пункти қошида ташкил этилган БПТ фаолияти атрафлича ўрганилди.

Конимех касб-ҳунар коллежидаги қуйи бўғинда ҳам ҳисобот-сайлов йиғилиши ўтказилиб, бошлангич ташкилоти етакчиси Ш. Йўлдошевнинг ҳисоботи тингланди. 42 нафар O'zLiDeP аъзосини бирлаштирган ушбу тузилманинг сайлов жараёнларида ва тарғибот-ташвиқот ишларида худудий партияга қамарбасталиги, аъзолик бадаллари ҳамда масъулиятли ёндашуви эътироф этилди.

Ҳар икки тадбирда фаол аъзолар партиянинг тарғибот воситалари ва эсдалик совғалари билан рағбатлантирилди.

САМАРҚАНД ВИЛОЯТИ

O'zLiDeP Самарқанд вилоят кенгашининг туман ва шаҳар бўлимида айна пайтда 1 325 та бошлангич партия ташкилотларининг жами 116 243 нафар аъзоси бор.

Бошлангич ташкилот сиёсий кучининг асосий бўғини бўлиб, партия уста-ви, дастури ва раҳбар органларининг қарорлари билан белгилаб берилган мақсад-вазифаларини қонуни доирасида тарғиб қилиш ва тушунтириш ишларини олиб бориш, жамоатчилик фикрини шакллантириш, аҳоли ўртасида юзага келаётган муаммоларни ўрганиш ва партия воситалари билан уларни ҳал этишга қўмаклашувчи, бир сўз билан айтганда, ўзига хос кўприк сифатида муҳим ташкилий тузилма ҳисобланади.

Пастдарғом туманида 67 та ташкилотда қуйи бўғинлар ташкил этилган бўлиб, 7 500 мингга яқин аъзони қамраб олган.

Бугунги кунда туман халқ таълими тизимига 126 та мактаб бўлиб, 500 нафар педагог партияимизнинг фаол аъзолари ҳисобланади.

Ушбу таълим соҳасида фаолият юритиб келаётган соҳа вакиллари билан бўлиб ўтган йиғилишда 2022 йил учун БПТ иш режаси тасдиқлаб олинди. Шунингдек, фаолиятни янада такомиллаштириш ҳамда худудни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришда партия депутатлик гуруҳи билан ўзаро ҳамкорлик борасидаги вазифалари тўғрисидаги масалалар юзасидан ҳам маърузалар тингланди.

Қайд этилдики, умумий ўрта таълим муассасаларида дарсликларни янгилаш дастурини амалга ошириш учун давлат бюджетидан 605 миллиард сўм ажратилиши, 141 мингта янги ўқув ўринлари яратилиши ҳамда уларнинг сони 2026 йил якунига қадар 6,4 миллионгача етказилиши юртимизда олиб борилаётган кенг куламли илоҳатлар натижасидир.

Тадбир якунида жонқуяр педагог Уткир Шукурзо бошлангич партия ташкилоти раиси этиб сайланди.

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ

Маълумки, БПТ – партиянинг негизи ҳисобланади. Уларнинг фаоллиги билан партия аъзолари сони ҳам ортиб боради ва янги-янги таклифлар ўртага ташланади.

Азимжон Ибрагимов раҳбарлигидаги "Пискент Шарқ Агро" кўп тармоқли фермер хўжалигида мана шундай фуқароларни ўзаро манфаатлар, қарашлар умумийлиги асосида бирлаштирадиган партияимизнинг бошлангич бўғинларидан бири ташкил этилди.

Маълумот ўрнида айтиш лозимки, мазкур фермер хўжалиги пахта, ғалла, сўт маҳсулотларини қайта ишлашга ихтисослашган бўлиб, бу ерда 45 нафар доимий, 300 дан ортиқ мавсумий ишчи меҳнат қилади. Мазкур фермер хўжалигида ташкил қилинган тадбирда O'zLiDeP Сиёсий кенгаши Ижроия қўмитаси раиси Актам Хаитов, партиянинг Тошкент вилоят кенгаши раиси Тўлқинжон Файзиев, партия туман кенгаши масъул раҳбарлари, Фахрийлар Кенгаши ҳамда янги БПТнинг аъзолари қатнашди.

O'zLiDeP етакчиси фермер хўжалиги фаолияти ҳақида ижобий фикрлар билдиришган, корхона раҳбари Азимжон Ибрагимовга ўз кооперациясини ривожлантириш, фаолиятини янада кенгайтириш учун кенгаш ҳузурдаги жамғарма ҳисобидан 2 млрд. сўмлик кредит ажратишга ваъда берди.

Тадбирда сўзга чиққанлар томонидан қуйи бўғин фаолиятини кучайтириш орқали сиёсий партия ўз дастурий мақсадларини амалга ошириш йўлида самарали натижаларга эришиши мумкинлиги қайд этилди. Бунда бошлангич ташкилотлар ўз вазифаларини давр талаби даражасида бажаришларини таъминлаш партияимиздан жойлардаги мазкур бўғинларни ташкилий жиҳатдан мустаҳкамлашни, уларнинг ташқи ва ички вазифаларини аниқлаштиришни, қолаверса, уларда мустақил равишда тарғибот-ташвиқот тадбирларини тайёрлаш ва ўтказиш кўникмаларини шакллантириш ва бир қатор бошқа партиявий ишларнинг самарали ижросини талаб этиши таъкидланди.

Бошлангич партия ташкилотларининг фаолиятини янада жонлантириш вилоят кенгаши олдида турган устувор масалалардан бирига айлангани борасида фикр юритилди. Янги БПТ раислигига ташаббускор, намунали партия аъзоларидан бири Зулхумор Убайдуллаева сайланди. Унга юксак ишонч билдирилди, БПТнинг гувоҳномаси топширилди.

Партия сафига қабул қилинган БПТ аъзоларига кўрак нишонлари ҳамда аъзолик гувоҳномалари тантанали тақдим этилди.

ХОРАЗМ ВИЛОЯТИ

Тупроққалъа туманидаги "Бахтбек инвест санаот" МЧЖ ҳамда "O'zerae Climate control" МЧЖ шаклидаги қўшма корхонадаги бошлангич партия ташкилотларининг ҳисобот-сайлов йиғилишлари бўлиб ўтди.

Мазкур корхоналар "UzAutoMotors" Хоразм филиалига "Лабо" ва "Дамас" автомашиналари учун эҳтиёт қисмлари етказиб беради. Биргина "Бахтбек инвест санаот" МЧЖ 2021 йил давомида 1 млрд. 413 млн. сўмлик 17 хил турдаги автомобиль эҳтиёт қисмлари етказиб берган. Мазкур корхонада фаолият олиб бораётган 12 нафар ишчи-хизматчининг барчаси партия сафига бирлашиб, ишлаб чиқариш соҳасида бўлгани каби сиёсий жараёнларда ҳам фаол иштирок этиб келмоқда.

Келгусида яна 5 хил турдаги маҳсулот ишлаб чиқариш йўлга қўйилса, қўшимча ишчи ўринлари ташкил этилади. Корхона раҳбарини асосан тумандаги "Аёллар дафтари"га киритилган хотин-қизларни иш билан таъминлашни режалаштирмоқда.

"O'zerae Climate control" МЧЖ шаклидаги қўшма корхонаси "Лабо" ва "Дамас" автомашиналари учун автомобиль салонини иситиш ускунаси, двигателни совутиш тизими радиатори ва вентиляторларини йиғиш ишларини олиб боради ва йилга ҳар бир маҳсулотдан 75 минг дона етказиб беради.

Биргина "Дамас" автомашинаси 3 000 га яқин бутловчи қисмлардан ташкил топганини инобатга олсак, мазкур корхоналар эҳтиёт қисмларини маҳаллийлаштириш орқали ўзимизда ишлаб чиқарилишига имкон яратганининг аҳамияти яққол кўзга ташланади.

Бу ерда ҳам БПТ тузилган бўлиб, корхонада фаолият олиб бораётган 30 нафар ишчи-хизматчи аъзоликка қабул қилинган.

Мазкур корхоналарда ўтказилган ҳисобот-сайлов йиғилишлар давомида БПТларнинг ўтган йилдаги фаолияти танқидий-таҳлилий кўриб чиқилиб, жорий йилда қилиниши лозим бўлган устувор вазифалар белгиланди.

Саҳифани O'zLiDeP матбуот хизмати маълумотлари асосида Озод РАЖАБОВ тайёрлади.

ИНСОН ВА ТАБИАТ

АЖАБ ҲАНГОМАЛАР

МАМЛАКАТИМИЗДА ЯНГИ МАНЗАРАЛИ ДАРАХТЛАРИНИ МАҲАЛЛИ ШАРОИТДА КўПАЙТИРИШ ВА ўСТИРИШ ИМКОНИЯТЛАРИНИ ўРГАНИШ, ўРМОН ХўЖАЛИГИ ВА КўКАЛАМЗОР-ЛАШТИРИШ СОҲАСИГА КЕНГРОҚ ТАТБИҚ ЭТИШ ҲАМДА МАҲАЛЛИ ДЕНДРОФЛОРАНИ БОЙ-ТИШИГА ЭЪТИБОР ОРТМОҚДА. ЖУМЛАДАН, ИККИ ПАРАКЛИ ГИНКГО (GINKGO BILOVA L) ТУРИГА МАНЗАРАЛИ ўСИМЛИК СИФАТИДА ҚИЗИҚИШ ОРТМОҚДА.

Гинкго биллоба гинкгодошлар оиласи (*Ginkgoaceae Engelm.*) ва гинкго (*Ginkgo L.*) туркумига киритилган ягона, бугунгача сақланиб қолган реликт (қадимий) дарахт ҳисобланади. Табиий равишда Жануби-шарқий Хитойнинг Тянь-Му-Шань тоғла-

истиқболли манзарали ўсимлик сифатида бемалол ўстириш мумкинлигини кўрсатмоқда.

Гинкго биллоба (*Ginkgo biloba L.*) моноодиал типда шоҳланадиган, сийрак шоҳ-шаббали, баландлиги 30-40 метр, диаметри 1,5-3,5 метрга етадиган йирик ва

ланади. Новада ўртасидан 2-3 кўртлак оралигида кесиб олиниб, 1-2 та барги қолдирилади. Қаламчаларга Наноплант биологик фаол модда эритмаси билан +23°C ҳароратда 24 соат мобайнида ишлов берилади. Кейин сунъий туманлатиб суғориш ишюоти бўлган иссиқхонада 4-6 см. масофада, 2-3 барг оралиги чуқурлигида экилади. Суғориш меъёри 6-8 литр/квдрат метр. Илдириш 40 кундан сўнг бошланади.

Гинкго барглари қимматли фармацевтик маҳсулот ҳисобланади. Хитой тиббиётида 5 минг йилдан бери фойдаланиб келинмоқда. Европа мамлакатлари фармакопеясига киритилган. Барги ва бошқа вегетатив органларида 40 дан ортиқ биологик

лар асосида танакан, биллобил, мемоплант, гинкорфорт, гинкоргель каби бош мия фаолиятини яхшиловчи ва бузиллининг олдини оловчи ҳамда атеросклерозга қарши препаратлар ишлаб чиқилган ва тиббиётда қўлланилади.

Бугунги кунда гинкго барглари экстракти асосидаги дорилар дунёда энг кўп сотиладиган 5 препаратнинг биридир. АҚШда ийлига 500 млн. долларлик гинкго экстракти асосидан тайёрланган воситалар харид қилинади. Германияда эса гинкго баргларидан ишлаб чиқарилган ноотроп дорилар ийлига 400 миллион еврога сотилади.

Гинкго барглари фармакогностик тадқиқ этиб, таркибдаги биологик фаол модда-

ҚАЙТА ТИКПАНГАН ҚАРОР...

НЕГА ҲАМОН ИЖРОСИЗ ҚОЛМОҚДА?

Бу – аризағўй эътирофича, хайрли иш қилай, деб бошига тушган мोजаро деярли тўрт йил олдин бошланган ва... ҳалиям қонуний яқун толгани йўқ, Сабабчилари – Урганч тумани ҳокими ва шу тизимдаги масъулларнинг ўз хизмат вазифаларини тўқис бажармасликлари. Янада очиқроқ айтишгани бўлса, кабинетдан чиқмай турли ҳужжатларга имзо чекишлари оқибати.

Можаро жабрдийдаси – “GOLDEH NEHS” масъулияти чекланган жамияти раҳбари Сарвар Болтаевнинг куйинишлари қулоқ тутинг: “Қорхонамиз қурувчилик фаолиятига ихтисослашган. Президентимиз ташаббуси билан бошланган савоби иш – қишлоқ жойларида кўп қаватли, кўп кватирали турар жойлар қуриш ва эҳтиёжманд оилаларга ажратиш жараёнига ўз хиссамизни қўйиш мақсадида 2018 йилда Урганч туман ҳокимлигига қурилиш учун ер майдони ажратишни сўраб мурожаат қилдик. Ҳоким 2018 йил 11 июлда тумanning Қоравул қишлоғи Ёшлик маҳалласи худудидан 1 500 квадрат метр ер майдони ажратиш ҳақида 1703 қ-сонли қарор чиқарди. Ишчи кучимиз, техникамиз ва маблағимиз етарли бўлгани, шунингдек, ушбу худудда тураржойга эҳтиёжманд оилалар кўплиги боис ишни бошлаш – янги йилгача 5 қаватли тураржойни эгаларига топшириш жадали билан ажратилган ер майдонига бордик ва... мана деярли тўрт йилки, бу орзумиз ҳавода қолиб кетмоқда”.

Нега шундай бўлди? МЧЖ раҳбари – қўлида ҳоким қарори, барча ҳужжатлар ва тегишли техникалар билан иш бошлаш учун борганида қаршиликка дуч келади. Кейин маълум бўлишича, фуқаро З. Машариповга ушбу худуддан 2017 йил 4 мартда туман ҳокими қарори билан новвойхона ва нон сотиш дўкони қуриш учун 54 квадрат метр ер майдони ажратилган экан (аммо қарор чиқаришдан буён ўтган бир ярим йил ичида З. Машариповга ҳеч қандай қурилиш ишлари олиб бормогани, бу ажратилган ер майдонларининг бир-бирига дахл қилмаслиги... алоҳида мавзу).

Шу тарихқа кети кўринмас можаро бошланади. Уни бартарф этиш борасида Хоразм вилоят қурилиш бошқармаси 2019 йил 29 августда (орадан бир йил ўтгани, қурувчининг қанча вақти кераксиз ишларга сарф бўлганини айтиш) туман ҳокимлигига 977-сонли тақдимнома киритади. Гарчи тақдимномада “ушбу масалани қайта кўриб чиқиш белгиланган” бўлса-да... туман ҳокими “энг осон йўлни” танлайди ва 2019 йил 14 сентябрда ўзининг олдинги қарорини бекор қилади-қўяди.

Қарор нотўғри чиқарилганими? Ундай деса... 2018 йил 11 июлда “Ер участкаларини бериш (реализация қилиш) масалаларини кўриб чиқиш бўйича туман комиссияси берган ҳулосада масъул ташкилотлар раҳбарининг имзолари турибди-ку?! Биринчи имзо шахсан ҳокимга тегишли. Наҳотки, бу масъуллар ажратилаётган ер майдонини жойига бориб қуришмаган, ҳеч бўлмаса, харитага бир кўз ташлашмаган бўлса? Ҳодимлари томонидан тайёрланган “хулоса”га кўз юмганча имзо чекаверишганими?

Бу орада туман ҳокими ўзгариб, олдинги ҳоким О. Бекнонов ўрнига Ф. Шарипов тайинланганини эслатиш жоиз. Олдинги ҳоким қабул қилган қарорни ўрнига келган ҳоким

бекор қилишидек ёмон “анъана”, афсуски, кейинги йилларда кўплаб учрамоқда.

Ниҳоят иш судгача етиб боради. Урганч туман маъмурий суди 2020 йил 10 июлда С. Болтаевнинг Урганч туман ҳокимининг 2019 йил 14 сентябрдаги қарорини ҳақиқий эмас деб топиш тўғрисидаги даъво аризасини қанотлантирмайди. Гарчи барча асослар етарли бўлса-да.

Хоразм вилоят маъмурий суди кассация инстанция суди 2020 йил 20 ноябрда мазкур ҳолатни кўриб чиқди ва даъвогар С. Болтаев фойдасига қарор чиқарди.

Адолат қарор топилди-да, дερсиз? Қаёқда?!

Энди яна бир қарорга назар ташлаймиз. Бу – Урганч туман ҳокимининг 2021 йил 2 февралдаги 392 қ-сонли қарори. Қарорнинг учинчи бандида шундай белгиланган: “Урганч туман ҳокимининг 2019 йил 14 сентябрдаги 5521 қ-сонли қарори бекор қилиниб, Урганч туман ҳокимининг 2018 йил 11 июндаги қарори қайта тикланиши муносабати билан ушбу қарорга мувофиқ натижада ер майдони ўлчаш учун бугунги кунда мазкур худудда бўш ер майдони мавжуд эмаслиги сабабли тумanning бошқа худудига кўчириш лозимлиги белгиланиб қўйилсин”. Ушбу қарор ижросини таъминлаш учун туман ҳокимининг биринчи ўринбосари А. Ходжаев (расмий ҳужжатда шундай ёзилган) масъул қилинган. У эса... ижроси таъминлашни туман архитектора ва қурилиш бўлими бошлиғи З. Матёқубовга топширган. З. Матёқубов эса... ҳужжатга бир кўз ташлаб уни... яна А. Ходжаевга қайтарган.

Бу адоқсиз “Бор отанга – бор онанга” иш услубидан зада бўлган тадбиркор мана бир йилки амалга олмаган орсуси ортинан идорама-идора сарсон-саргардон бўлиб юрибди. Ҳақиқатан ҳам, туманда бўш ер майдони йўқми? Ўтган бир йилда туман ҳокими мурожаатлар бўйича қанчадан-қанча қарор чиқарган ва ер майдонлари ажратган.

Ҳоким ўзи чиқарган қарор ижросини қачон таъминлайди, билмадик. Билганимиз шунки, яқинда бўлиб ўтган видеоселекторда Президентимиз Урганч туман ҳокимлигидagi амалии ишларни танқид қилди ва вилоят ҳокимига ишни ўнглаш учун туман ҳокимларига бир ой синов муддати белгилашни топширди. Ишқилиб, “бу белгилаш” ҳам ими-жиммида қолиб кетмасин-да!

Дароёқе, тураржойга эҳтиёжманд аҳоли учун кўп қаватли кўп кватирли арзон тураржойлар қуриш ҳажмининг кескин кўпайтириш тўғрисида юртнобошимиз ҳокимларга топширик берганига ҳам мана тўрт ойча бўляпти. Амалдаги йилда ўтган йилга нисбатан икки хисса кўпроқ кўп қаватли тураржойлар қурилиш режалаштирилган. Амалда эса Урганч тумани ҳокимига ўрнлаш айрим масъуллар ўз қарори ижросини таъминламай вақтINI бой беришапти.

Бу ёқда яхши ният билан энг шимариб, иш бошлашга ҳажд қилган қурувчининг вақти ва маблағлари ҳавога учмоқда. У ёқда тураржойга эҳтиёжманд оилалар нажот кўзлари билан қараб ўтиришибди.

“Улик қарор”га қачон жон кирар экан-а?!

Рўзимбой ҲАСАН, журналист

ГИНКГО – КУМУШ ўРИК

ЮРТИМИЗДА БУ ДОРИВОР ВА МАНЗАРАЛИ ДАРАХТНИ КўПАЙТИРИШ ҲАМДА ФАРМАЦЕВТИКА САНОАТИ УЧУН ПЛАНТАЦИЯЛАРИНИ БАРПО ЭТИШ КЕРАК

ридаги денгиз сатҳидан 1 500 метргача бўлган илиқ ва нам иқлимли худудда ўсади. 150 миллион йилдан буён, яъни динозаврлар яшаган узоқ геологик даврлардан бери ер юзидида бир неча иқлим ўзгаришларига қарамаздан бизгача ўзгармасдан етиб келган.

Гинкго Хитой ва Японияда узоқ тарихий даврларда кенг миқёсда маданийлаштирилган, кўккаламзорлаштиришда ва ўрмон ўсимлиги сифатида ўстирилган. Шу боис мазкур мамлакатларда минг ёшдан ошиб кетган гинкголар ҳам учрайди. Ҳатто тувақда митти дарахтчаси “бонсай” усулида ўстириш жуда расм бўлган ва миллий санъат даражасига кўтарилган.

Гинкго ҳақидаги илк маълумоти Японияда тиббиёт фаолияти билан шуғулланган Е. Кемпфер (Kaempfer) 1712 йили ёзиб қолдирган. Бу сўз японец “кулранг (кумуш) ўрик” маъносини билдиради. Ушбу маҳаллий номни кейинчалик систематик олим К. Линней ҳам қўллаган. Европа қитъасида гинкго дарахти илк бор Голландияда, 1754 йили Англияда, 1768 йили Вена ботаника боғида ўстирила бошлаган.

“Кулранг ўрик” дарахти Марказий Осиёга XIX аср охири-ларидида интродукция қилинган. Тошкент, Самарқанд, Қўқон, Фарғона ва Андижон шаҳарларида парклар ва кўчаларга ўтқазилган. Хаваскор болболлар ҳам кўплаб экишган. Юз йилдан ортиқ вақт давомидида тўпланган тажриба бизнинг қуруқ ва иссиқ иқлимли минтақамизда аҳоли яшаш жойларини кўккаламзорлаштиришда гинкго дарахтини

узоқ умр кўрувчи дарахтдир. Ёш пайтида пирамида шаклида, баълоғатта етгандан сўнг тарвақайлаб ўсади. Гинкго гуллари майда ва кўрimsиз бўлиб, май-июнь ойларида очилади. Октябр-ноябрь ойларида пишадиган мева-си чўзиқ, тухумсимон, кўриниши ўрикка ўхшаб кетади, лекин унда нохуш ҳид мавжуд.

Уруғи етилганда pistaга ўхшаш, қаттиқ бўлиб, бўйи 3, эни 1,5 см. га етади. Икки паллади бўлиб, крахмал ва ёғ моддаларига бой. Озиқ-овқат сифатида аҳамияти катта. Уруғи тузли сувда ивтирилиб, нохуш ҳиддан ҳалос этилади ва қовурилган ҳолда истеъмол қилинади.

Уруғи кузда экилади, апрель ойида униб чиқади. Қуруқ сақланган уруғларини баҳорда ҳам екиш мумкин, бунинг учун аввал бир сутка сувда ивтириш лозим, сўнгра 23-25 кунда униб чиқади. Қаламчасидан, тўнкасидан бачки новада чиқариб ҳам кўкаради.

Қаламча тайёрлаш учун июнь охири – июль бошларида ярим ёғочлашган новдалар тан-

фаол компонентлар мавжудлиги исботланган. Энг кучли таъсирга эга ингридиентлар баргида тўпланган, барглари бутунлигича ёки экстракт ҳолида фойдаланиши мумкин.

Асосий таъсир этувчи моддалар – флавоноидлар ва терпеноидлар ҳисобланиб, ўсимликнинг ёшартириш хусусиятини таъминлайди. Мана шу антиоксидантлар организмда қон айланишини яхшилайди, фирқалаш жараёнлари ва хотирали кучайтиради. Гинкго препаратлари хотиранинг тез ишлаши ва ахборотни эслаб қолишни фаол таъминлаши илмий асосланган.

Россия Федерациясида гинкго баргларидан ажратиб олинган биологик фаол модда-

Бобур ҒАФУРЖОНОВ, ўрмон хўжалиги илмий-тадқиқот институти докторанти

НИМА ДЕЙСИЗ?

ЧЕМПИОН-ДЕПУТАТ МУАММОГА ЕЧИМ ИЗЛАЯПТИ

Шовот туманининг Туркманистон билан чегарадош Қанғли қишлоғидаги ёшларнинг аксарияти боксга иштиёқманд. Негаки, бу ерда Баҳром Ражаповдек фидойий мураббий ёшларда шу спорт турига нисбатан меҳр уйғота олган. Айниқса, 7-мактаб ўқувчиларининг қай бири билан орашу қилишини айтди.

Бирдан ҳаёлингизга, демек, бу мактабда бокс билан шуғулланиш учун шароитлар зўр экан-да, шу боис чемпионлар етишиб чиқаётганидан, деган умидбахш ўй келиши ҳам мумкин. Афсуски, ахвол биз кутгандек эмаслиги боис бу муаммо қишлоқ аҳлини кўпдан бери қийнаб келатганини очик айтишга мажбур-миз.

Баҳром Ражапов спорт мураббийси бўлиш билан бирга Халқ депутатлари Шовот туман кенгашидаги О‘зЛиДеР депутатлик гуруҳи аъзоси ҳам. У кўп йиллардан буён мазкур мактабда боксга қизиқувчи ёшлар учун етарлича шароит яратилишига ишониб, депутатлик сўровлари билан бир неча маротаба мутасадди ташкилотларга мурожаат қилгани аниқ. Лекин ҳалигача бу масала эътиборсиз қолиб кетаётганидан вақтилиш хуноблигини биздан яширмади. Мактаб қошидаги эски қозонхона ҳозир фойдаланилмасдан турганлиги учун уни реконструкция қилиб, бокс, гимнастика тўғрақлари ташкил этиш имконияти бор. Фақат буни тегишли дастурларга киритиб, маблағ ажратилса, муаммога ўз узидан ечим топилади. Яқинда спортга иштиёқманд ёшлар би-

лан очик мулоқот қилиш мақсадида партияннинг Хоразм вилоят кенгаши вакиллари ана шу мактабда бўлдилар. Кўзлари ёниб турган ўқувчилар кўнгилларидаги самимий фикр ва таклифларини яширишмади. Ўз навбатида, О‘зЛиДеР фаоллари ҳам уларга давлатимиз раҳбари томонидан ёшларнинг соғлом ва баркамол бўлиб вояга етишларига катта эътибор қаратиш бўлган боғлиқ ҳолда амалга оширилаётган лойиҳалар хусусида сўз юритиб, иқтидорли спортчиларни рағбатлантирдилар.

Аммо мактаб жойлашган қишлоқ бир неча йиллар олдин газ таъминотидан узилгани боис ҳозирда ўқув биносини кўмир билан иситиш тизими йўлга қўйилган. Шу сабабли спорт залида етарли даражада ҳароратни сақлаб туришининг имкони йўқ. Бокс билан шуғулланувчилар учун махсус ринг ва қоплар етишмаса-да, лекин қизиқувчилар бирор машғулоти канда қилмас экан. Партия вакиллари мазкур муаммони ҳал қилиш учун мактабнинг эски қозонхонасини спорт залига айлантириш бўйича “Очиқ бюджет” (openbudget.uz) ахборот портали орқали таклиф киритиш ва унга овоз бериш жараёнини олиб бориш орқали маҳаллий бюджетдан маблағ жалб қилиш лозимлиги бўйича тушунтиришлар бердилар.

Умид қиламизки, мазкур муаммо ҳам тез орада ўз ижобий ечимини топади ва бу маскандан яна кўплаб бокс бўйича чемпионлар етишиб чиқади.

Насиба ВАИСОВА, О‘зЛиДеР Хоразм вилоят кенгаши жамоатчилиги билан алоқалар ва мафқуравий тарғибот бўлими мудири

ЙўЛ ҚУРИШ КАТТА САВОБ ЭКАНИ АЗАЛДАН АЁН. БОИСИ, БУНИНГ ОРИТИДАН КИМНИНГИДИР ОЛИСИ ЯҚИН, МУШКУЛИ ОСОН БўЛАДИ. ЮРТИМИЗДА АНА ШУНДАЙ ХАЙРЛИ ИШЛАР СЕНИ КУНДАН-КУН ОРТАПТИ ДЕСАК МУБОЛАҒА БўЛМАЙДИ СИРА. ШАҲАР ҚИШЛОҚЛАРИМИЗДА КўПЛАБ ЯНГИ ЙўЛ-ЛАР БАРПО ЭТИЛДИ, МАҲАЛЛИЙ ИЧКИ ЙўЛ-ЛАР РЕКОНСТРУКЦИЯ ҚИЛИНДИ, ПИЁДАЛАР УЧУН САЛОМАТЛИК ЙўЛАКЛАРИ ТАШКИЛ ЭТИЛДИ.

Давлат ва халқаро аҳамиятида молик қисмлари қайта таъмирланди.

Сурхондарё вилоятида ҳам йўлсозликда амалга оширилаётган айрим ишлар мактабга арзишқулик. Мисол учун, ўтган даврда Денов туманининг марказий ва

САВОБ ЙўЛИДА ТОЛМАНГ, ЙўЛСОЗЛАР!

ички йўллари давлат дастури асосида таъмирланиб, реконструкция қилинди.

– Денов шаҳрига кириш автомобиль йўлининг 13 километрга 218 минг квадрат метр, Мустанқил қўчасининг 32 минг квадрат метр қисмида асфальтбетон қоп-

лама ётқизиш ишлари бажарилади, – дейди пудратчи Денов туман “Йўллардан фойдаланиш” унитар қорхонаси раҳбари Дибёр Неъматов. – Бундан ташқари, “Обод қишлоқ” ва “Обод маҳалла” дастури доирасида тушунтириладиган маҳалла ва ағор таъмирталаб

РЕКЛАМА

Йўллар мукамал таъмирланиб, пиёдалар учун ҳам хавфсиз йўлаклар бунёд этилди. Жорий йилда белгиланган вазифаларни бажариш давом этмоқда.

Жарқўрган туман марказий қўчасида инвестиция дастурига кўра аҳоли учун 3 км 700 метр узунликда хавфсиз саломатлик йўлаги барпо этилди. Ушбу мақсад учун 5 миллиард 200 миллион сўм сарфланди.

Шеробод туманидаги умумий фойдаланишдаги автомобиль йўлининг икки километри таъмирланди ва реконструкция қилинди. Ушбу юмушларни бажаришда инвестиция дастури доирасида туман “Йўллардан фойдаланиш” унитар қорхонасининг заҳматкаш йўлсозлари жонбозлик кўрсатди. Тумандаги Хўжги, Чўмичли, Бойбулок, Гулистон маҳалласи каби 46 та худудда ички хўжалик йўлларининг 31 километрга шағал тўшилаб, 15 километрдан ошқ йўл асфальтбетон билан қопланди. Шунингдек, “Обод маҳалла” ва “Обод қишлоқ” дастурига мувофиқ Айинчи ҳамда Жарқўтон маҳалласи кўчаларининг 33 километри 5 миллиард 557 миллион сўм эвазига таъмирланиб, фойдаланишга топширилди.

Қувонарлиси, бу каби эзғу ишлар юртимизнинг ҳар бир худудидида давомли тарзда кечмоқда. Юқоридагилар баргина Сурхон заминидида амалга оширилганлари, холос. Навбатдаги сонларимизда ҳам мазкур соҳадиги ишлардан муштарийларимизни боҳабар этиб боришни режалаштирган-миз.

Юнусали ОЧИЛДИЕВ, “XXI asr” муҳбири

Хизматлар лицензияланган.

ХУРШИД ДАВРОН – ДАВР АДИБИ

ХУРШИД ДАВРОН ТУР-КИЙ-ЎЗБЕК АДАБИЁТИДА ЎЗ СЎЗИ, ЎЗ ОВОЗИ, ЎЗ ЎЛМАС ҒОЯЛАРИГА ЭГА БЎЛГАН ЗАБАРДАСТ ШОИР, ТАРИХНАВИС АДИБ, АСЛ ВАТАНПАРВАР ВА МИЛЛАТПАРВАР ШАХСДИР. У ИЖДОКОР СИФАТИДА ҲАМ, ШАХС СИФАТИДА ҲАМ ҲЕЧ ҚАЧОН МАЙДА ТУЙҒУЛАРГА АСИР БЎЛМАДИ, СОХТА ВА ЎТКИНЧИ МАҒҚУРАЛАР БИЛАН МУРОСА ҚИЛМАДИ, УЛКАН ҚАЛБ, УЛКАН ДАРД, УЛКАН МАҚСАДЛАР БИЛАН ЯШАДИ. У ЎЗБЕКИСТОН МУСТАМЛАКА БЎЛГАН ДАВРЛАРДА – ШҶРО ЗУЛМЛАРИ ОСТИДА ҲАМ ТАҒДОР ИШОРАТЛАР БИЛАН ВАТАН ВА МИЛЛАТ ОЗОДЛИГИНИ КУЙЛАДИ, МУСТАҚИЛЛИК ЗАМОНИДА ҲАМ ТЎҒРИСЎЗЛИГИ БИЛАН ЎЗ ҲАҚИҚАТЛАРИГА СОДИҚ ҚОЛДИ.

ШЕЪРИЯТИ

Хуршид Даврон шеърияти сокин ҳайкирли шеъриятдир, миллат тафаккурини уйғотувчи, эрк ва озодликка ундовчи, инсоннинг заковати ва қалбига хитоб этувчи бедор шеъриятдир.

“Қадрдон кўеш”, “Шаҳардаги олма дарахти” (1979), “Тунги боғлар” (1981), “Учибораман кўшлар билан” (1983), “Тўмариснинг кўзлари” (1984), “Болаликнинг овози” (1986), “Қақнус” (1987) ва “Баҳордан бир кун олдин” (1997) каби шеърлик китоблари бу сўзнинг далил-ҳужжати дур.

Она тилим, омон бўл мангу,
Сен борсанки мен ҳам ўлмайман,
Тилдан қолсам, сени Ойбекдай
Мен кўзларим билан сўйлайман.

Баъзан шоирнинг буюк ва ўлмас ғоялари унинг шеърли санъатидан устун эканини ҳам кузатиш мумкин.

НАСРИЙ-ТАРИХИЙ АСАРЛАРИ

Хуршид Даврон тарихий хотира орқали, ватандошларига ўз шонли кечмишини эслатиш орқали миллат виждони ва ориятини уйғотишга уринган адибдир.

Ҳар бир иждоқор шоирнинг адабиёт майдонига ўз хизмати, ўз кураш услублари бор. Лекин Хуршид Давроннинг насрий асарлари – ҳужжатли-тарихий қиссалари орқали қилган маърифий ишларини бизнинг давримизда ҳар қандай қаламқаш ҳам қила олган эмас.

Адибнинг ўлмас тарихий шахслар ҳаёти ва фаолиятига оид асарлари, Султон Сохибқирон Амир Темур аёли Бибиноним ҳақидаги

“Самарқанд хаёли” (1991), буюк аллома Мирзо Улуғбек ҳақидаги “Сохибқирон набираси” (1995), Кубравия тариқати асосчиси ҳазрати Шайх Нажмуддин Кубро ҳақидаги “Шаҳидлар шоҳи” (1998) каби тарихий-маърифий қиссалари, (“Мирзо Улуғбек” – “Алғул” (1995), “Бобуршоҳ” (1996) каби драмалари бу сўзга етарли далил бўлса керак.

ПУБЛИЦИСТИК МАҚОЛАЛАРИ

Хуршид Даврон ижтимоий ҳаётга оид публицистик мақолалар билан ҳам шуғулланди. Бундай мақолалари оз бўлса ҳам, содир. Босқинчи мустамлақачилар ўз золим зобитларини ҳам қаҳрамон қилиб кўрсатишга уринар эди. Вақтида Хуршид Давроннинг “Босқинчилик қаҳрамонлик бўладими?” сарлавҳали публицистик мақоласи бундай золимлар башарасини очадиган улкан зарба бўлган эди.

Айтиш мумкинки, иждоқорнинг мустамлака сиёсатини фош этувчи мақолалари босқинчи тоифаларнинг сиёсатини, ёвуз феъл-и, зуравонлик сифатларини ўзгартира олмайди. Лекин бундай асарлар мазлум халқнинг тафаккури ва виждонини уйғотади, уни жасорат ва мардликка, эрк ва озодлик учун курашларга ундайди, келажак авлодни етуқ шахслар қилиб тарбиялашга хизмат қилади.

Ўғлим, бу ер –
Бизнинг еримиз,
Ўзимизнинг еримиз.
Қўрқмасдан қадам ташла.
Ер жуда қаттиқ –
Боболарнинг қони қотирган уни,
Момоларнинг кўзёши қотирган.
Ўғлим, бу ер –
Ўзимизники,
Ҳадиқсирара, ишонгин отанга,
Ҳадеб қарайверма орқанга.
Йиқилсанг, кўтарар
Сени бу туپроқ,
Йиқилсанг, турмоқни ўрганасан,
Турмоқни ўрган, ўғлим.
Йиқилсанг, эмаклама,
Эмаклаганим етар, ўғлим,
Қад тиклашни ўрган,
Шунинг учун бизга берилган
Бу ер – бу Ватан.

ТАРЖИМАЛАРИ

Баъзи шоирлар таржима учун асар танлаганда ўз руҳи, иждоқор услубига тўғри келиш-келмаслигига қарамайди. Хуршид Даврон эса таржима учун манба танлаганда ўз иждоқор услубига яқин шоирлар шеъриятини танлади ва ўз шеъриятини маърифат ва мағрибизамин, хусусан, япон шеърияти намуналари билан зийнатлади. Ҳарбу Шарқ шеърияти таржимасидан иборат “Қирқ бир ошқ дафтари” (1989) ва япон шеърияти таржимасидан иборат “Денгиз япроқлари” (1988) китоблари бунга далилдир.

ТАШАБУСЛАРИ

Хуршид Даврон ношир ва раҳбар сифатида ўрнатилган ташаббуслар кўрсатди: “Ёш гвардия” наشريётида хизмат қилган даврида Москва наشريётида урф бўлган ЖЗЛ – “Жизнь замечательных людей” (“Нодир инсонлар ҳаёти”) туркум китобларига ўшаш

“Ажойиб кишилар ҳаёти” туркум нашрларини ташкил этди. Ойбек, Абдулла Қаҳҳор, Миртемир сингари атоқли адиб ва шоирлар ҳақидаги хотира китоблари ўша даврда чоп этилди. Устоз шоир Миртемир ҳақидаги тавсиф китобини раҳматлик шоир ва олим Отаёр ёзган эди.

Мазкур даврда у яна “Ҳозирги замон ўзбек шеърияти” рукнини ҳам ташкил этди ва кўплаб шоирлар қаторида каминанинг “Шарқ тили” деб номланган шеърлик китоби ҳам ўша вақтда (1988) нашр этилди.

Наشريётда у киши истеъодли иждоқорлар рўйхатида эътибор қаратди ва имкон қадар истеъодсиз ёзарлар ҳужумининг олдини олишга ҳаракат қилди.

Ойна жаҳонда раҳбарлик лавозимига хизмат қилган вақтида болаларнинг заковат, илм ва топқирлик мусобақаларини ташкил этди, бундай курсатувлар маърифат ва маънавиятдан тобора узоқлашиб бораётган халқнинг фарзандлари учун жуда зарур эди.

КУТУБХОНАСИ

Хуршид Даврон номини юртда ва хорижларда машҳур қилган манбалардан бири “Хуршид Даврон кутубхонаси” узанидир. Бу кутубхонада туркий-ўзбек адабиёти ва санъатига доир кейинги юз йил ичида нашр этилган барча асарларни топиш мумкин. Бу жавонсиз кутубхонада зукко ўқувчи писанд қилмайдиган асарлар ҳам учрайди. Уйлаб қарасам, ўша асарлар ҳам кимгадир керак бўлар экан. Адабиёт боғи фақат муҳташам ва баланд дарахтардан таркиб топмас, балки бу боғ хилма-хил шаклли, хилма-хил рангли, хилма-хил мевали дарахтардан ташкил топар экан.

ШАХСИЯТИ

Каминана 1979 йилдан 1982 йилгача машҳур Навоий кўчаси 30-уйда жойлашган “Ёш гвардия” наشريётда устоз Хуршид Даврон билан бирга ишлаш насиб этди. Аввал иккимиз ҳам ишлаб чиқариш бўлимида нашр назоратчилари эдик. Кейинчалик Хуршид ака шеърлик бўлимига ўтди. Мен эса “Муштум” журнаלי адабиёт бўлимига ўтиб кетдим.

Ўша даврдаги иждоқор ўйларимиз, Ватан ва миллат тақдирини доир қайғули сўхталаримиз, бир-биримизга бўлган самимий эътироф ва эҳтироамларимиз, бегубор ҳазил-мутўйбаларимизни гоҳ ўкинч, гоҳ соҳинчи билан эслайман.

Ўша вақтда ёшлар наشريётда ҳаётда меҳрибон, хизматда қаттиққўл инсон Абдулла азал Ваҳобов – раҳбар, Эркин Воҳидов – бош муҳаррир эдилар. Яна Ҳалима Худойбердиева, Муҳаммад Раҳмон, Хуршид Даврон, Аҳмад Аъзам, Шамси Одил, Сафар Барноев, Аҳмаджон Мелибоев каби иждоқорлар хизмат қилишар эди.

Хуршид Давроннинг мутўйба тариқасидаги бир тақлифи ҳеч эсимдан чиқмайди. Бир гал қадимий Самарқанд мавзусида бир нарсасиз ёзмамиз бўлдим. Хуршид ака табассум билан қилиб: “Самарқандни бизга қўйиб беринг, сиз ўз Сурхондарёнинг, ўз Термизининг ҳақида эзинг!” деб танаҳ бери. Бу тақлифни кўп ўйлаб, охири Сурхон воҳаси – қадимий Чағонён ва Термиз тарихини ўрганишга киришдим. Натيجада, кўп йиллар ўтиб, 2001 йилда “Термиз тарихи” (2017 йилда) “Буюк Термизийлар” китобим тасниф этилди. Аввалгисида 18 нафар Термизий ва Чағоний зотларни зикр

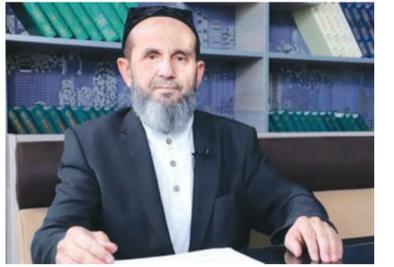
қилган бўлсам, кейингисидан тўқсондан ортиқ – юзга яқин зотларни зикр қилдим. Эҳтимол, бу тазкира китобларининг юзга келишида Хуршид Давроннинг ўша вақтдаги табассумли сўзи биринчи сабаб бўлгандир.

Яхшилик ортидан яхшилик келади, деганларидек, бир гал, 2001 йилда Бухоро шаҳрига борганимда, раҳматлик Садрриддин Салим Бухорийга улуғ Термизийлар ҳақида китоб ёзганимни, у киши ҳам Бухоро азияти зикрини китоб қилса, яхши бўлишини арз қилдим. Шундан сўнг биродаримизнинг бугунги Бухоро ва Навоий вилоятлари ҳудудида ўтган неча азиз-авиёлар ҳақидаги китоблари бирин-кетин юзга кела бошлади. Эҳтимол, бунга ҳам Хуршид Давроннинг менга айтган сўзи боис бўлгандир.

Лекин хайрихоҳ акам ва самимий дўстим Хуршид Давроннинг танбеҳига тўлиқ амал қилдим дея олмайман. Барибир, Самарқандга юзландим. Атоқли Нақшбандия шайхи Саййид Қусам ибн Аббос – Шоҳи Зинда” (розияллоху анхумо) деган китобни ёздим. Бу азиз саҳоба Самарқандда шахид бўлганлар ва муборак қабри ҳам ўша “балдаи маҳфуза”дадир. Устоз-биродарим Хуршид Даврон бу нозик мавзуга ҳар ким ҳам қўл ура олмаслигини тўғри тушуниб, бу мавзу муаллифдан биринчи асосий билим ва қамруни талаб этишини инобатга олиб, меннинг бу густоҳлигимга хайрихоҳлик билдирса керак.

Хуршид Даврон сермазмун ва сермахсул иждоқи билан, ватанпарварлиги ва миллатпарварлиги билан, хусусий фаолияти ва ўрнатилган одобу ахлоқи билан, ҳақиқат ва адолат майдонидидаги собитқадмлиги билан устоз мақомига етган шахсдир. Унинг иждоқор абадият манзилни кўзлаган ва бунга ҳақдор бўлган ҳаёт ва маърифат қарвонидир.

Туркий-ўзбек адабиётда ўз собит мақомига эга бўлган, улғу Даҳбедийлар авлоди, Маҳдуми Аъзам Нақшбандий (қуддиса сирруху) ҳазратларининг зурриёти, шарафли насаб силсиласи вакили, самимий Дўст мартабасида собит турган устозга доимий саломатлик, узоқ, хайрли ва барокотли умр тилайман.

**Мирзо КЕНЖАБЕК,
Ўзбекистон Республикасида
хизмат кўрсатган ёшлар
мураббийси, шоир, таржимон**

БОНГ

НУРОБОДАДАГИ АРХИВ НЕГА НУРАЯПТИ?

Бу бинода ўтмиш ҳужжатлари чирияпти, сақлашга яроқли эмас!

Пастдарғом тумани давлат архиви Нуробод филиали ўзидан муҳим ва аҳамиятли ҳужжатларни сақлаб келаётган муассасалардан бири. Мазкур филиал 2016 йилнинг апрелида ташкил этилган, Нуробод туманига тааллуқли ҳужжатлар қўшни туманлар архивларини қўшни туманлар архивларидан кўчириб келтирилди. Архив Бухоро минтақавий темирйўли узелига қарашли бинога жойлаштирилди.

Бу ерда Вазирлар Маҳкамасининг 2012 йил 5 апрелдаги “Ўзбекистон Республикасида архив ишини такомиллаштириш тўғрисида”ги қарори ва унга

илова қилинган “Архив ҳужжатларини жамлаш, давлат ҳисобига олиш, сақлаш ва улардан фойдаланиш тартиби тўғрисида”ги низоми асосида иш олиб борилмоқда. Қарор ижросини таъминлаш мақсадида 2015–2019 йилларда Нуробод архив филиали ходимлари давлат архиви сақловидидаги 1923–2015 йилларга оид 73 248 та сақлов бирлигидаги ҳужжатларни мавжудлик ҳолатини аниқлаб, йиғмажилдлар номенклатураси асосида йиғмажилдларни шакллантиришди. Фаолияти жиҳатидан шахсий таркиб давлат архиви бўлгани учун асосий таркиби туманда мавжуд бўлган ташкилот, идора ва муассасаларнинг ҳужжатларидан иборат эди. Давлат муассасалари иш юритиш ҳужжатлари эса аввал Кат-

тақўрғон, Нарпай давлат архивларида, 2000 йилдан бошлаб эса Пастдарғом тумани давлат архивига тегишли архив фондларига топширилмоқда.

Архив кўйидаги ҳужжатлардан шакллантирилган:
– хулудда фаолият юритаётган, мақсад ва вазифалари бир турдаги ташкилот ва идоралар ҳужжатлари;
– хулудда фаолият юритаётган раҳбарлик органи ва унга бўйсунувчи ташкилотлар ҳужжатлари;
– фаолият объекти бўйича бирлашган ташкилотлар ҳужжатлари;
– бир-бирини кетма-кет алмаштирган ташкилотлар ҳужжатлари.

2015 йил 9 декабрда “Электрон ҳуқумат тўғрисида”ги қонун қабул қилин-

гач, соҳада ҳам электрон ҳужжатлар айланмасини ошириш мақсадида кенг қўламли ишлар олиб борилди. Бунинг учун архивга электронлаштириш қурилмаси тақдим қилинди.

Афсуски, сақлов бирлигига олинган ҳужжатларнинг жисмоний ҳолати кундан кунга оғир аҳволга келиб, архив ҳужжатларидан фойдаланишда бир қанча ноқулайлик ва муаммолар юзга келмоқда. Сабаби, архив биноси ва ҳужжатлар турадиган жавонлар эскиргани, ёнғин хавфсизлиги учун етарлича чоралар кўрилмагани, замонавий талабларга жавоб бермаслиги хавотирири баттар оширмоқда. Сақловхонада қиш фаслида намлик жуда юқори, ёз фаслида эса ўта қуруқ бўлади. Аслида бундай

жойларда ҳарорат 17°-19° даража, ҳавонинг нисбий намлиги 50-55% кўрсаткичда бўлиши керак. Бундан ташқари, сақловхона ойналари кўёш нурини синдирувчи ойна билан қопланмаганидан кўёш нури тўғридан-тўғри ҳужжатларга тушади ва уларнинг сақлаш муддатларини камайтиради.

Бу каби муаммолар архив келажак ҳақида биз тарихчи-архившунос ёш авлодлар олдида архив манбаларини йўқотиб қўйишдек аянчлиги муаммоларни келтириб чиқармаслигига кафолат йўқ!

**Самандар МАВЛОНОВ,
Ўзбекистон Миллий университети
тарих факультети талабаси**

О’zLiDeP Тошкент шаҳар кенгаши Миробод туман кенгаши аъзоси ва меҳнат фойдаси
Неъматилла Қосимовнинг
вафот этгани муносабати билан оила аъзоларига ҳамдардлик билдиради.

О’zLiDeP Тошкент вилояти кенгаши Зангиота туман кенгаши раиси, депутатлик гуруҳи аъзоси Муроджон Турғунвога акиси
Маъруфжон Турғунво
вафот этгани муносабати билан ҳамдардлик билдиради.

О’zLiDeP Тошкент вилояти кенгаши Бекобод туман кенгаши аппарат раҳбари
Абдуҷаббор Расулвога акиси
Ўғулжон Нурхоновнинг
вафот этгани муносабати билан ҳамдардлик билдиради.

MUASSIS: TADBIRKORLAR VA ISHBILARONLAR HARAKATI –
O’ZBEKISTON LIBERAL-DEMOKRATIK PARTIYASI

Бош муҳаррир
Норқобил ЖАЛИЛОВ

Таҳрир ҳайъати:

Ақтам ХАЙТОВ
Дилшод ШОУМАРОВ
Шужрат БАҒОЕВ
Мавлуда ХЎЖАЕВА
Сирожиiddин САЙИДИ
Адҳам ШОДМОҒОНОВ
Виктор ПАК
Насимжон АЛИМОВ

Таҳририят манзили:
Тошкент шаҳри
Нукус кўчаси 73А-уй.

электрон почта:
xxi_asr@mail.ru
xxi_asr@mail.ru

Телефонлар:
қабулхона –
71 215-63-80
(тел./факс).
Обуна ва реклама
бўлими –
71 255-68-50.

“XXI asr” ижтимоий-сиёсий газетаси
Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 2011 йил 14 июнда 0009-рақами билан рўйхатдан ўтказилган.

“Шарқ” наشريёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди.

Корхона манзили:
Тошкент шаҳри Буюк Турон кўчаси 41-уй.
Газета офсет усулида, А-2 форматда босилди. Ҳажми – 3 босма табоқ.
Буюртма рақами: Г – 251 Адади: 3562
Баҳоиси келишилган нархда.
Тошйирилди – 21:10.

Таҳририятга келган қўлёзмалар тақриз қилинмайди ва муаллифларга қайтарилмайди.

© “XXI asr” дун олинган маълумотларга манба сифатида газета номи кўрсатилиши шарт.

Муаллифлар фикри таҳририят нуктаи назаридан фарқ қилиши мумкин.
Газета таҳририят компьютер маркасида терилди ҳамда дизайнерлар

**Элёржон Неъматов,
Маъруфжон Раҳмонов**
сахифалади.

ЭЪЛОН
Шахрисабз туман 1-сонли касб-хунар коллежи томонидан
2019 йил
К № 5474518
рақами билан
Қурбонмуродов Фари
номига
берилган диплом
йўқолгани
МАЪЛУМ
ҚИЛИНАДИ.

НАШР КЎРСАТКИЧИ: 406
123456

Навбатчи муҳаррир:
Нурхон ЭЛМИРЗАЕВА